

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 40—	celo leto naprej K 45—
pol leta „ 20—	za Ameriko in vse druge dežele:
črt leta „ 10—	celo leto naprej K 50—
na mesec „ 3-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištevno (spodaj, dvorišče levo), Kraljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan sveder izveštajev in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijskih dogovorih.

Novi naročniki naj pošljejo naročila vsakega po nakazilu.
Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 36—	četrta leta 9—
pol leta „ 18—	na mesec „ 3—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v l. nadstr. levo), telefon št. 34

Deželni poslanec dr. Ivan Tavčar:

Strahu ne poznamo!

Pripetljaji, ki so sami na sebi malo važni, se pri nas v Avstriji od nemške strani razblinijo, razvlečejo in raztegnajo, da bi človek mislil, bogve kaj da pomenijo. Ti reklami, ti nemški reklami je pripisati, da gospodje Ornig, Linhart in Loy danes uspešno tekmujejo s slavo, katera v Nemcih še sedaj obdaja grofa Czernina.

Temu razkrivanju je dalje pripisati, da ima nemški filisterček, ki za zajutrek pozoblje par bourbonskih princev — za desert si pa privoščijo še stegno gospoda ministrskega predsednika — vide nemška poročila o zadnjih „volkstagi“ — pretirane pojme o preganjanju, ki so se nam zagrozila.

Filistru v kakem zgornještajerskem gnezdu se sedaj noč za nočjo sanja, kako po naših pokrajinah razsaja rabelj in kako vklepajo Korošca v težke verige. V resnici pa nam zagrozena preganjanja ne kvarijo spanja, naš narod je dosedaj glavne svoje sile nabral ravno iz persekucij! Te so mu še vsikdar pomnoževale moč, dočim so pomenjale za vladno konec in smrt. Persekucije ali eksekucije podobne so mu hie enodnevnic, ki se jutraj v veri, da bo večno živela, zave svojega življenja, zvečer pa že pade mrtva na vodo! Zatorej ne damo veliko na grožnje, da se nas bo preganjal, kakor nas je preganjal pokojni grof Stürgkh! Kolo časa se vrtil in s kolesom se vrte tudi ministri.

Grof Czernin, ki je zagazil v nekaj furor teutoniscus, je hotel češki in jugoslovanski narod vtisniti v piskrku diplomatske svoje vode. Danes vemo, da se mu to ni posrečilo, in vse, kar bo nekdaj zgodovina zanesljivega in pozitivnega pisala o tem človeku, obstajalo bo v navedbi, da se je enkrat v restavraciji glavnega kolodvora ljubljanskega do siteda najedel! Ker se kolo časa vrtil, ni izključeno, da bo morda enkrat tudi gospod vitez Seidler obdeloval na glavnem kolodvoru v Ljubljani. S časom prihajajo in odhajajo ministri, in kdo še govori o njih, kadar so odšli? Čemu bi torej izgubljali pogum, če se nam nepovedujejo shodi, če se nam belijo časopisi, če se nam sploh pečatijo usta, dočim smejo Nemci po shodih in po taborih kričati, kolikor in kar se jim zljubi? Avstrijska birokracija je še vedno vladala z dvojno mero — zatorej tudi od viteza Seidlerja, ki gotovo ni najgenialnejši ministrski predsednik, ne moremo drugega pričakovati! Vse, kar pričakujemo, pričakujemo od kolesa, ki se s časom vrtil! To kolo se pa danes prav usno vrtil, zategadelj nimamo povoda, da bi se pred vitezom Seidlerjem bali ali pa še celo tresli od strahu!

Kar se je govorilo v Badnu, za vse to vladarja, ki hoče biti strogo konstitucionalen regent, ne zadeva najmanjša odgovornost; tukaj ne poznamo nobenega dvoma: za vse je odgovoren ministrski predsednik vitez Seidler!

Predvsem je sedaj rešiti vprašanje, jeli gospod ministrski predsednik pravilno postopal pri tem činu svojega vladanja, ali morda vendarle ni zakrivil nekaj takega, kar ne more ostati izven vsake kritike? Moje mnenje je, da že čas, v katerem je sprožil vitez Seidler Orniga in Linhart, ni bil posebno srečen. Malo prej so se vršili nemški „volkstagi“, posebno oni v nemškem Gradcu, kjer se je žalila presvita gošpa, ki se vsled visokega svojega rojstva ni mogla braniti in na visokem svojem prestolu niti opaziti ni smela pobalinskih čenč, s katerimi so se odlikovali ravno kar omenjeni „volkstagi“. Če si je torej poklical gospod ministrski predsednik Orniga in Linhart, ni bil posebno srečen, da se marsikdo ne bo mogel otrestiti misli, da se je zbal teh razposajenih „volkstagov“ in zlezal pred njimi pod klo! To bi bila že sama na sebi slaba politika!

Na drugo stran pa je ministrski predsednik zavezan, da kaže pri svojih političnih poskusih vsaj trohico dobrega okusa. Ornig in Linhart sta v političnem življenju dve ničli. Proti zadnjemu niti pisati nočem, ker se govori, da so dnevi njegovega življenja šteti in ker se ve, da je vse svoje življenje prebil v veliki revščini. Če se je že hotel gospod Seidler z njim pečati, plačal naj bi bil temu revežu dolgove, mesto

da ga je klical kot zastopnika Slovencev pred svojega visokega gospoda. O Linhartu torej nobene besedice več!

Gospod Ornig je v zasebnem življenju izvrsten pek, in nikdo mu ne odreka svojstva, da ve na moderen način producirati žemlje in reglje, če mu gospod ministrski predsednik da na razpolago potrebno moko! V političnem življenju pa je Ornig čevljar, ki se uborno preživlja s tem, da krpa stare, raztrgane čevlje, in nikdar nismo občudovali vladarja bolj, kakor pri avdienci v Badnu, ko mu je ta politični čevljarček iz Ptujja s svojim trikratnim „živijo“ dokazoval, da avstrijskemu cesarju ne preostaja drugega, nego prelomiti ustavo, na katero mora vsak avstrijski cesar pri nastopu svojega cesarovanja slovesno priseči! Besede Ornigove, katere se je drznil v svoji ničnosti spregovoriti na Najvišjem mestu, so bile insult za konstitucionalnega vladarja. Zatorej mi tem besedam ne pripisujem niti sence pomenljivosti, vse naše občudovanje posvečeno pa je cesarju Karlu, da je prenašal Ornigovo govoričenje s tako potrpežljivostjo in nobleso! Odgovornost za Orniga nosi ministrski predsednik vitez Seidler, ki je spraviil svojega gospoda v položaj, kakor ga dosedaj še ni doživel niti eden konstitucionalni vladar sveta!

Vprašujemo se pa — in to je za nas glavni vzrok, da se pečamo s to afero — kaj je prislilo kranjsko nemštvo, da je poslalo svojega zastopnika v Ornigovo deputacijo?

Da bi naše nemštvo imelo kaj vzroka, pridružiti se kričanju ptujske nemškutarije, o tem ne more biti govora. V deželi je 20.000 Nemcev in ti so, če so pravični v svojih zahtevah, več nego saturirani. Seve, če se pridružujejo zahtevam avstrijskega nemštva, da se ima Avstrija vladati po nemški manjšini, potem se morajo čutili na Kranjskem zatirane, ker dosedaj še nismo dospeli tja, da bi 20.000 Nemcev imelo vso oblast nad 490.000 Slovenci. Vsa norost avstrijskega velenemštva pa tiči ravno v tem, da hočejo dokazati, da je 10 več nego 18, in če bi se kranjski Nemci pridružili temu, potem bi se morali postaviti na stališče, da je 20.000 več nego 490.000! Tako matematična nezmisel pa bi morala tudi v političnem življenju ostati nezmisel, in dokler bodo avstrijski Nemci poskušali v političnem življenju pobijati Adama Rieseja, je jasno, da razburkana javnost ne bode pomirjena niti na Kranjskem, niti drugod v Avstriji!

Zastopnik kranjskega nemštva je moral pri cesarski avdienci svojo ne posebno srečno situacijo brez dvojbe občutiti, in občutil je gotovo tudi, da je na Kranjskem pri najhujšem absolutizmu — in naj deluje ta zgolj le z viličami in puško — popolnoma izključeno, da bi Nemci imeli večino kranjskih državnozbornih mandatov, da bi imeli večino v deželnem zboru ali v katerikoli drugi javni korporaciji. Zatorej je zabrenkal po stari, obrabljeni in slabotni strunici, da je kranjsko nemštvo fisti faktor, ki plačuje v deželi največ davka. Kje je pobral govornik to statistiko, nam ni znano; naše trdno prepričanje je, da se resen mož, kakor je gospod Kamilo Pammer, ne bi bil smel oklepiti take bilke. Na ta prekuhani močnik se v deželi ne vsede nobena muha, ker je resnica, da nas kranjski Nemci ne nadkriljujejo niti v olik, niti v plačevanju javnih bremen! In da bi še bolj podprl svojo izgubljeno reč, skliceval se je zastopnik kranjskih Nemcev, da stopa pred Njega Velikanstvo kot predstavitelj starodavne dedščine, ki je v deželi Kranjski nekdaj pripadala kranjskemu nemštvo. Svojemu cesarju je nekdaj pripovedoval, da je imelo kranjsko nemštvo prednike, ki so mu pred kakimi tristo leti zapustili veliko premoženje. Podal se je nazaj v čase, ko je Herbert Turjaški še jahal nad Turke, v čase, ko je bil Volk Engelbreht Turjaški vsemočen glavlar v deželi in ko je njegov brat Janez Vajkard predstavljal na cesarskem dvoru vse drugačnega ministra, nego za predstavlja dandanes vitez Seidler. Ali kje so že ti časi! Če se ne motimo, se je takrat zdelo turškemu sultanu vredno, da je konserviral odbite glave naših Turjačanov; če bi pa ti dandanes še hoteli napravljati zaizjede nad Turčine, prepričani smo, da bi se turškemu sultanu ne izplačalo konservirati Turjačana odbito glavo, in naj bi bila to še celo glava našega kočevskega vojvode!

Tako je tudi s tisto dedščino: že davno je pojedena in pozobana in njenega inventarja, ako se slučajno ne vpoštevata pašnika, na katerem je stal nekdaj knežji dvorec v Ljubljani, niti koščka ni več!

Ljubljani pridružilo se je končno še Kočevje. Tudi to se nam vidi jako predrzno. Če nam gospod Loy izkaže le enega samega Kočevčarčka, ki je bil v teku časa poslovenjen, potem mu hočemo odpustiti, da je šel kot jokav zatiranec na cesarski dvor! Da se je kočevski otočec v stoletjih obdržal v vseh svojih mejah, je pač najboljši dokaz, kako lojalno in ljubeznjivo postopamo Slovenci z svojimi nemškimi sodeželani. Kočevski gospod župan pač ni mogel ukrotiti krošnjarske svoje narave, in samo ta ga je po naših mislih nehoteno gnala v Baden! Pravičen izrek naroda se glasi: Da se resnica prav spozna, je treba čuti oba zvona. Prej nego je gospod ministrski predsednik kot konstitucionalni minister postavil svojega gospoda v položaj, da je moral, dasi v imenu in pod odgovornostjo viteza Seidlerja, izrekat kakke sodbe, moral bi ga bil takt privedi do tega, vladarja postaviti pred priliko, da zasliši še drugi zvon, in sicer veliki zvon, ker je ministrski predsednik zvonil dosedaj le z malim zvončkom, ki se ne da obešiti v noben zvonik, ki se da kvečjemu primerjati z zvoncec, s kakršnim kličejo graščaki svoje posle s polja! Gospodu Seidlerju kaj takega niti na um ni prišlo; nam pa tudi ne prihaja na um, obrniti se s prošnjo do njega, da bi popravil zamujeno, in to v prvi vrsti zategadelj ne, ker se nam argumenti, katere so navajali Ornig, Linhart, Pammer in Loy, ne vidijo vredni najmanjšega odgovora. Mi ostanemo, kakor smo bili: Deklaracija naših poslancev, ki je bila dne 30. maja 1917 izrečena v državni zbornici, ni politična zvezda — vodnica, za katero bomo korakali s tisto verno, kakor so za betlehemsko zvezdo korakali trije kralji, dokler niso dospeli do koč, kjer se je rodil Odršenik! Mi smo hladni, mi se prav nič ne razburjamo, ne poznamo pa tudi strahu!

Pred jugoslovansko obstrukcijo?

Dunaj, 5. junija.

Iz merodajnih jugoslovanskih krogov smo izvedeli sledeče: Jugoslovanski poslanci poročajo, da je razpoloženje med narodom vsled zadnjih političnih dogodkov skrajno ostro. Ljudstvo zahteva od svojih zastopnikov, da z brezobzirnim in odločnim postopanjem dajo odgovor na udarce, ki jih je dunajska politika naperila proti našemu narodu. Jugoslovanski poslanci so izvrševali ljudske volje in za vsa njihova taktika so merodajni izključno le interesi naroda. Jugoslovanski klub dosedaj še ni sklenil o nadaljnjih svojih korakih, razpoloženje med poslanci pa je tako, da ni izključeno, da se bo končno odločil za najostrejša sredstva. Ako meni vlada, da sme brez kazni preganjati naše ljudi, prepovedovati naše shode, zatirati naše časopise, ji bo Jugoslovanski klub, če treba, z obstrukcijo pokazal, da ne pusti, da bi se z našim ljudstvom postopalo kakor z brezpravnimi sužnji.

Med jugoslovanskimi in češkimi poslanci se vršijo živahni razgovori. Jugoslovani in Čehi seveda odklanjajo nazor, kakor da bi bilo sklicanje parlamenta nekaka koncesija opozicijskim strankam. Obnovitev državnega zbora je ustavna in politična dolžnost vlade, ki mora, če je količikaj trezna, videti, da se izra z ognjem, ako podaljšuje brezparlamentarni čas. Dosledno odklanja Jugoslovani in Čehi seveda tudi vsake pogoje, ki jih stavlja gospod Seidler za obnovitev zasedanja. Ministrski predsednik pravi, da mora biti poprej zagotovljena večina za državne potrebe. Po njegovem mnenju bi se naj torej stranke naprej obvezale, da mu bodo vložile proračunske provizorij in morda tudi še nove davke, od njega pa prejele sklicanje parlamenta kot nekako nagrado! Nemške skupine grede še dalje. Zahtevalo, da se naj Jugoslovani in Čehi odvedo vsaki ostrejši opoziciji. Nemci seveda dobro vedo, da je ta njihova zahteva naravnost smešna, stavijo na to radi tega, ker bi radi preprečili zasedanje državnega zbora

in poteh navalili krivdo na nas in na Čeha! Sploh se mora reči, da je nemški odpor proti obnovitvi parlamenta še jako hud. Seveda, javno se ne upajo povedati, da so proti zasedanju, ker se bojijo svojih lastnih ljudi, tem intenzivnejše pa delujejo za kulisami. Ubogi vitez Seidler pa torklja sem in tja in šteje menda gumbce ali bi ali bi ne.

Danes ga je sunil v rebra celo grof Burian, ki je češkim delegatom izjavil, da je za sklicanje parlamenta pred delegacijami. Značilno je tudi postopanje zborničnega predsednika Grossa. Možno je, da bi bilo treba sklicati državni zbor in se zaveda dolžnosti, da bi moral on kot prvi reprezentant državnega zbora predvsem povzdigniti svoj glas za obnovitev parlamentarizma, toda lastni njegovi tovariši iz nemško-nacionalnega tabora mu vežejo roke in tako se do danes niti ni odločil sklicati konferenco načelnikov strank, ki bi brez dvoma zahtevala takojšnje, brezpogojno sklicanje državnega zbora.

Na vprašanje ali bo prišlo do zasedanja ali ne, še ni mogoče točno odgovoriti. Znamenja kažejo, da vlada in Nemci ne bodo mogli preprečiti obnovitve ustavnega življenja.

Opozicijske stranke se na zasedanje pridno pripravljajo. Danes dopoldne sta imela načelnik dr. Korošec in uradujoči podpredsednik Češkega Svaza poslanec Klofač dolgo konferenco, v kateri sta razpravljala o vseh podrobnostih skupne nadaljnjše taktike. Na to je poslanec Klofač konferiral z nekaterimi poljskimi in ukrajinskimi poslanci. Tem razgovorom pripisujejo politični krogi temvečji pomen, ker se Nemci zadnje dni na vse kriplje trudijo skleniti s Poljaki trdno zvezo. Za jutri so povabili nekaj poljskih poslancev na skupno večerjo v hotel „Imperial“, da jih bodo pri vinu obdelovali. Dosedanji uspehi nemškega truda pa so malenkostni. S tem večjo napetostjo pričakujejo nedeljskega posvetovanja Poljakov, ki se vrši v Krakovu, kjer bo Poljski klub definitivno sklenal o nadaljnjih taktiki. Krakov ni baš najugodnejše mesto za Nemcem prijazne sklepe... Sploh se mora konstatirati, da ogromna večina poljskega naroda odklanja vsako sodelovanje z nemškimi nacionalci. Poljski poslanci, ki bi se vezali z Nemci, bi ravnali v direktnem nasprotstvu s poljskim ljudstvom.

Danes je težko izreči sodbo o položaju. Eno je gotovo: od viteza Seidlerja inavgurirani sistem je nevdzdržen in to se bo pokazalo prav jasno, naj pride že junija do obnovitve parlamenta ali pa še le pozneje. Nemške metode se ne bodo obnesle.

★

Dunaj, 5. junija. Ministrski predsednik dr. v. Seidler je danes razpravljal z voditelji strank in sprejel med drugimi predsednika delegacij prelata Hauserja, poslanca Schürfa, Wedro in Kittingerja. Opoldne je prišel predsednik parlamenta dr. Gross k Seidlerju in ga vprašal, ali je nameravano kako poletno zasedanje. Ministrski predsednik je odgovoril, da prej ko slej stoji na stališču poletnega zasedanja in da stremi za tem, da zbornico skliče čim prej. Parlamentarci, ki so govorili z dr. v. Seidlerjem zagotavljajo, da ima resno voljo sklicati zbornico v najkrajšem času in da upa, da bodo stranke kot predpogoji imale za rešitev najnujnejših državnih potrebščin predvsem proračunskega provizorija!

Dunaj, 5. junija. V današnji seji zveznega odbora nemško-nacionalnih strank so podrobno razpravljali o političnem položaju. Vnovič so dali izraza naziranj, da je pritrđiti skorajšnjemu sklicanju parlamenta, da pa je delazmožnost zbornice zagotoviti z dosti močno večino in sicer ne samo za nujne državne potrebščine, nego tudi v obran proti oni zavlačujoči opoziciji s češke in jugoslovanske strani. Vsestransko so poudarjali potrebo, da morajo nemško-nacionalne strankarske skupine v tem težavnem času odstraniti vse razlike delovati z zdruzeno silo in se je na splošno željo sklenilo za 14. junij sklicati generalno skupščino zveze nemških nacionalnih poslancev.

Dunaj, 5. junija. Poslanec Klofač je imel kot uradujoči podnačelnik Češkega Svaza razgovor s predsednikom dr. Grossom, da mu izrazi že pisemo priobčeno željo njegove stranke, da se nemudoma skliče konferenca načelnikov strank. Glede poletnega zasedanja je izjavil dr. Gross, da je treba za to še pozajajati z vlado in strankami. Poslanec Klofač je dobil iz tega razgovora, kakor je Češki Svaz že uradno objavil, vtisk, da bi predsednik sicer rad videl, da se zopet prične delovanje

zbornice, da pa niti še ni gotovo, ako bo bodoči teden mogel sklicati konferenco načelnikov, ker je še vedno nekaj strank, ki se jim sklicanje parlamenta za sedaj ne zdi primerno. Pa tudi stališče vlade še nikakor ni jasno. Posl. Klofač je konstatiral, da češki poslanci parlamenta ne zahtevajo radi sebe, temveč da je dolžnost vlade v tem važnem času poskrbeti, da ne pride do besede le ogrski parlament. Češki poslanci se ne odreko svojemu ostro opozicijskemu stališču in bodo vršili svojo dolžnost nasproti lastnemu narodu tudi na parlamentarnih tleh. Seveda si bodo taktiko uredili po svojih potrebah, ne da bi si od kogarkoli dali predpisovati pot.

Dunaj, 5. junija. Češki delegati Klofač, Stranýš in Tomašek so se danes skoraj eno uro razgovarjali z zunanjim ministrom grofom Burianom, ki je pritrđil njihovemu mnenju, da naj se najprvo zbere parlament in nato delegacije.

Dunaj, 5. junija. Na Dunaju se mučeči člani kršćenskoscilne zveze nemških poslancev so pod predsedstvom načelnika Hauserja razpravljali o političnem položaju. Predsednik je sporočil, da je kabinetni šef namenjen zbornico še junija sklicati na poletno zborovanje.

Cehi, Poljaki in Jugoslovani.

(Odmevi praških slavnosti.)

Z večjim zanimanjem nego v drugih časih bo Jugoslovani sedaj po velikih praških dneh prejemal poročilo iz Prage, da je Vojnovičev „Ekvinocij“ komponiral češki skladatelj Neuman kot oporo ter da bo burja Jadranskega morja odmevala po praški pozornici.

Toda mi gledamo sedaj direktno na politično-nacionalni učinek praških dogodkov in tu dajemo besedo plemenitem češkemu slovanofilu Adolfu Černemu. Ta je pod naslovom »Zbiranje sil v Jugoslovansku« napisal v »Češki Straži« članek, kjer pravi, da je udeležba Jugoslovani pri praških slavnostih imela simboličen pomen, kakor po sestavi delegacije, tako tudi po upravnem pomenu številu. »Bili so tu zastopniki kulturnih institucij, mest, politiki, možje, žene in mladež iz vseh jugoslovanskih dežel te države, iz vseh dežel slovenskih in jugoslovanskih, iz Trsta, Ljubljane, iz Sarajeva, Splita in Zagreba. Bil je to pravzaprav velik shod Jugoslovani, ki je pokazal njih enotnost in jim dal priliko za posvetovanja in za sporazumljenje v skupnih stvarih. Ne dvomim, da se njega vpliv pokaže v nadaljnjem zbiranju in organiziranju sil jugoslovanskih za eno misel in za en cilj.« Sestanek srbohrvatskih politikov in kulturnih delavcev, ki se je vršil dne 12. maja v Zagrebu, nastopanje srbohrvatske in slovenske socialne demokracije in praški shod so sedaj najvažnejši momenti, ki kažejo, da se sedaj strinjajo vsi »življili dobre volje«, a to je edino jamstvo zmage.

Po pravici polaga Černý največjo važnost na Zagreb. Tu razstavljajo Nemci in Mađžari vse svoje sile, da preprečijo popoln in čist nastop Jugoslovanstva. Dobro vedo, da Zagreb pomeni silno mnogo v jugoslovanski politiki, da je mnogo lažji faktor proti njim nego Ljubljana. Bodimo optimisti in recimo, da se hrvatsko-srbska koalicija zaveda vse dalekosežnosti aktivnega nastopa oficijelnega Zagreba za Jugoslovansko in zato omahuje! V tej zvezi hočemo omeniti sledeče. Zagrebška prosvetna in humanitarna društva so skupno z mestom Zagrebom Češkemu Narodnemu divadlu poklonila posebno plaketo, ki jo je izdelal umetnik Kerdič. Plaketa prikazuje tri ženske figure v zanosnem pokretu, vsaka za sebe s svojimi značilnicami in z vencem v roki, a vse tri so nadahnjene z isto mislijo, ko hite nasproti Čehom. To je simbol edinstva Slovencev, Hrvatov in Srbov. — Mi smo slišali o tej plaketi, a je nismo videli; tudi nismo vedeli, da je v Pragi izročila. »Hrvatska Država« poroča, da jo je v sobi intendant Kvapila izročil župan dr. Skrlju v družbi z Matičnim predsednikom Pavletičem in drugimi, a zamerava, da se je predaja izvršila tako privatno, ne da bi širša publika o tem kaj vedela. »Hrvatska Država« slutl za tem »žepni robec«, ki hrvatsko-srbski koaliciji nadomešča zastavo.

Isti Adolf Černý, lektor poljskega jezika, urednik bivšega »Slovenskega Prehleda, ki je vedno gojil tesne zveze s Poljaki, se sedaj po praških slavnostih baš glede Poljakov vpraša: »Moremo li biti zadovoljni?« Kar so v Pra-

ki govorili Poljak Kasprowicz (pisatelj), divji tajni svetnik Glominski itd., kaže popolno edinstvo s Čehi v ciljih. Neki bodični poljski prijatelj Černega je, vrnivši se v Krakov, poslal »Českemu srce« znanen znesek in znak simpatije za češke težnje in v dokaz, da darovatelj ne more pozabiti velikih in zgodovinskih hipov v Pragi. Ta Poljak je šel v Prago zelo malodušen in brezupen; a kakšen se je vrnil? »V plamenu tega našega navdušenja sem si zopet ogrel svojo brezupno dušo; verujem skupaj z Vami, da nas nobene peklenke moči ne premorejo.« Zato Černý pravi: Če so naše slavoslavne imele dosti sile, da so Savle obračale v verne Pavle, moramo z njimi biti zadovoljni. Zadovoljen sem. Morejo priti še mnoge prevare, a ne more se vrniti medsebojno nezaupanje, ki so je med nas sejali tui živili, kakor je neprijatelj v Sv. Pismu zasejal okoli med pšenico. Naša naroda, poljski in češki, se sporazumeta — mislim, da se že razumeta.

Mi smo tekmo zadnjih let s skrbjo in strahom opazovali pota poljske politike. Uverjeni smo bili, da se Poljak končno najdejo na poti istine, ki jo vidimo Čehi in Jugoslavi. Že dolgo časa, namreč istine, ki je napisana na vratih nemške Srednje Evrope: »Tu ni nobenega upanja za Vas!«

Kako porazno deluje jugoslovansko-češko-poljska solidarnost na Nemce, se vidi iz strasti, s katero se zaganjajo čelo v češko — operno pevko, ki je bila takorekoč slovanska Muza praskih slavnostnih dni. Dunajska »Militärische Rundschau« namreč piše, in vpraša: »Zakaj češka operna pevka Ema Destinová, ki je za vojne (!) dobila ameriško državljanstvo, a sedaj deluje v svoji češki domovini kot ženski apostol v hujškanju, ni enostavno internirana kot sovražna tujka? Zakaj pripuščamo take provokacije?«

»Militärische Rundschau« naj pomisli besede, ki jih je leta 1672. napisal češki gramatik in branitelj slovanskega jezika Václav Rosa: Zaničevalci jezika in naroda sv. Vavla so morali vedno čutiti, da je konec dogodkov nasprotnih njih namenom in da so nazadnje oni pogubljeni...

Poglabitev zveze z Nemčijo.

Budimpešta, 5. junija. (Kor. urad.) Pred prehodom na dnevni red je izjavil grof Tisza v poslanski zbornici glede poročil, ki so prišla s kompetentnega vira v javnost o poglabitvi naše zveze z Nemčijo, da je prepričan, da poglabljena zveza ne more biti drugačna, kakor to zahteva medsebojno obvezanje med neodvisnimi državami pod mednarodnimi formami. (Pritrjevanje.)

Tudi na političnem polju bi govornik z veseljem pritrldil bistvenemu ojačanju zlasti določnejši izjavi, kdaj nastopi casus foederis. Ni treba, da bi imela ta zveza v bodoče čisto defenziven značaj, kakor je imela v preteklosti. (Živahno pritrdjevanje.) Mnogo več se da napraviti v konkretnih vprašanjih na vojaškem polju. Bozato vsebino pa more doseči ta zveza na gospodarskem polju, ne da bi se odpovedali eksistencijskim pogojem produkcije posameznih držav. Z medsebojnimi olajšavami si lahko močno pomagamo. Naglašati pa je treba, da tudi ta gospodarska zveza ne more imeti agresivnega značaja in ne pomeni, da bi se države zaprle proti drugim državam. Kar najodločnejše pa moramo izjaviti, da more imeti naša gospodarska zveza z Nemčijo samo tedaj kak uspeh in da jo moremo sprejeti samo, če ni obtem zvezana s pridružitvijo tako velikega gospodarskega ozemlja, v katerem je surovin v izobilju; v tem slučaju bi se namreč žrtvovalo poljedelstvo zavezniških veseli temu zavezništvu. Radi hočemo priznati gospodarske ugodnosti takim pokrajinam, s katerimi bi bila zveza za nas ugodna. V take zveze, ki imajo namen dati dalekosežne specialne ugodnosti, pa moremo sprejeti samo take pokrajine, ki ne oškodujejo s svojo priklopnitvijo importnega značaja vsega zveznega ozemlja. Že danes moramo naglašati, da bi bilo tudi Nemčiji moralno nemogoče zeleto, da bi se na primer dala ogrsko poljedelstvo Romunski na ljubo izkoriščati. (Živahno pritrdjevanje.)

Ministrski predsednik dr. Wekerle je odgovoril: Najprej pozdravljam z veseljem izvajanja predgovornika, ki je našo zvezo z Nemčijo moralno s tem podprl, da je izjavil, da stoji javno mnenje Ogrske za to zvezo. (Živahno pritrdjevanje na desni in centru.) Značil je zveze je, kakor je to bilo vedno, defenziven. Težiče vprašanja je, da se govori tu o defenzivni zvezi in ravno zato je v interesu ojačenja obrambe, naravno, da skušamo ojačiti in stopinjati obrambna sredstva, ki jih imamo v svoji obrambni sili. (Živahno pritrdjevanje.)

Tretji moment obstoja v tem, da skušamo zvezo ojačiti tudi z gospodarskimi pogodbami. Z eno besedo: Mi moramo na vsak način poljedelске interese varovati tudi pod novimi okolnostmi. Jaz sem mnenja, da visokih poljedelskih carin ni mogoče vzdržati, s staljša varstva pa se moramo vedno držati onih me, ki brezpogojno varujejo našo produkcijo možnost. V svrhu, da dosežemo to zavarovanje, ni mogoče govoriti o taki pridružitvi, ki bi škodovala našim (madžarskim) interesom. Samo obsebi umevno je, da moremo skleniti samo tako pogodbo, pri kateri se naša suverenost pod vsakim pogojem zagotovi.

Ni pa naša stvar samo, da zagotovimo svojo suverenost, marveč, da si vzdržimo tudi svojo odločilno pravico. Nadalje moramo tudi pod vsakim pogojem varovati svoje interese. Končam torej z izjavo, da skrbimo obenem, če sklepamo z Nemčijo politično pogodbo, tudi sporazumno za urejanje svojih blagovnih razmer ter sklepamo istovestno narodno gospodarsko pogodbo. Zbornica je na to sklenila, da se za podolžen čas odzdrži.

Odmor na zapadu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 5. junija. (Kor. urad.)

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonasledn. Ruprehta. Pri uspešnih sunkih v Flandriji smo vili nekaj sovražnikov. Na vsej fronti je trajalo živahno izvidno delovanje. Artiljerijski boj je oživel mimogrede. — Armadna skupina nemškega prestolonaslednika. Razširjavajoč svoje uspehe na južnem bregu Aisne, smo vrtili sovražnika na Amblyen - Cutry nazaj in vzeli njegove pozicije severno Dommierea. Krajevno bojevanje na obeh straneh reke Ourcq. V ostalem je položaj neizpremenjen. Poročnik Löwenhardt je izbojeval svojo 26. zmago v zraku. — von Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 5. junija. Na bojni fronti je položaj nespremenjen.

Vas Amblyen leži na južnem bregu reke Aisne, 10 km zapadno od Soissons, 3 in pol km zapadno od vasi Pernant, ki jo večerajšnje poročilo imenovalo kot na novo zavzeto. Vas Cutry leži 4 km južno od Amblyenja, vas Dommiere 3 km jugovzhodno od Cutryja.

Dunaj, 5. junija. Bitka pri Soissons je večeraj nadalje popustila. Prišlo je samo jugo — zapadno od mesta od bojev. V teh bojih so Nemci nadaljevali svoja podvzeta, da si zagotovo močno mostišče na južnem bregu Aisne. Zopet se je moral sovražnik umakniti za 2—4 km od Soissons. Zbranje rezerv, o katerem je poročal general Foch in ki prihajajo iz večine z bojišč, kjer se je vršila meseca marca velika bitka, je najbrže končano. Vsekakor je prišlo prepozno. Nemško armadno vodstvo ne bo storilo napake, ki jo delajo sovražniki, da bi nadaljevalo napad tudi za ceno najtežjih žrtv, kakor hitro izključuje položaj hitro nadaljevanje ofenzive. Nemško armadno vodstvo ima tudi sedaj iniciativno v rokah in more računati z novimi cilji in novimi presenetljivostmi, ki so morda že pripravljena. Na drugi strani pa nemško armadno vodstvo tudi nima povoda, posebno tragično vzeti napoved generala Focha, da bo v kratkem prišel s protinapadom med Oiso, Marno in Reimsom. Nemško armadno vodstvo se drži starega načela, da je napad najboljša obramba. Tudi to pot bo general Foch storil drugo šahovsko potezo ter ostal zopet na slabšem.

Berolin, 5. junija. Vojaški kritiki berlinskih listov presojajo položaj na zapadu tako, da je dosežen za enkrat nekak konec operacij. »Tägliche Rundschau« govori o odmoru, ter pravi, da hoče le mimogrede omeniti, da so Nemci dospeli do 50 km pred Pariz. Najbrže se bo že te dni vse sistem boja izpremenil. Boj se more vršiti le počasi in odločitev lahko pade v par dneh. Treba je torej še nekoliko potrpeti.

Pariz, 3. junija. Vojaška kritika »Matina« in »Petit Parisien« proročujeta protiofenzivo zaveznikov na zapadu tekom najkrajšega časa.

Berolin, 5. junija. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Sovražnik je posebno silno obstreljeval Chateau - Thierry. V sled obstrreljevanja mesta je bilo nemogoče spraviti civilno prebivalstvo stran. Raditega je bilo med prebivalstvom mnogo izgub.

Haag, 5. junija. Angleški listi poročajo soglasno s fronte, da je položaj sedaj že bolj trden. Zadnja izguba tal s strani Francozov pri Soissons se razlaga s tem, da je francoskim četam grozila obkolitev. Vendar pa nemško prodiranje je ni popolnoma ustavljeno. Zlasti grozi nevarnost Compiegne: Razni listi naglašajo, da s stabiliziranjem fronte nevarnost še nikakor ni odpravljena. Kritično je, da se morajo vzeti rezerve z drugih delov fronte, pri čemer je lahko vse odvisno od vprašanja, ali bodo mogli Nemci na drugi točki zopet pričeti z ofenzivo. Nekateri francoski listi naglašajo, da so se med sedanjimi boji pokazale težke hibe francoske organizacije.

Berolin, 5. junija. »Tagesspiegel« poroča iz Curia, da se pričena angleško časopisje že braniti proti oslabitvi angleške fronte ter se boji, da bodo Nemci takoj, ko bodo izginile francoske rezerve, napadli angleško fronte.

Berolin, 5. junija. Takoj ko je francoska artiljerija ustavila bombardiranje Soissons, smo vkorakali v ponedeljek v mesto. Francoske letalske čete so bile vrzle na tisoče netilnih bomb in tudi njih artiljerija je bila uničevalno delavna. Skoro vsi prebivalci so zbežali. Treba je bilo ceste zasedi s topovi. Dosedaj je katedrala nepoškodovana.

Berolin, 5. junija. Na Flandrskem se je končalo saniranje bojišča. Pri tem je bilo pokopanih 3300 mrtvih iz prejšnjih bojev, poglavito Angležev, ki so bili padli v bitkah lanskega leta. Prvič je to v vojni zgodovini, da se tako dolgo vrsto mesecev ni poskusilo pokopati lastnih mrtvecev.

Zeneva, 5. junija. »Matin« poroča s fronte: Sovražni pritisk v smeri na Compiegne se še ni zmanjšal. Mesto Reims leži v stonjenem artiljerijskem ognju.

Curia, 5. junija. »Secolo« poroča iz Pariza: Ameriške in angleške čete so odšle zadnje dni znova iz depotov na fronto. General Foch je sporočil armadni komisiji, da je prepričan, da se bliža sovražna ofenziva svojemu koncu.

Curia, 5. junija. Francozi priznavajo, da leži večji del doline reke Marne pod težkim nemškim artiljerijskim ognjem. Razširjenje nemške fronte ob Marni je popolnoma zaprlo dolino.

Curia, 5. junija. Kakor poroča »Zürcher Post«, pričakuje ententno časopisje še danes odločen udarec Nemcev na severu, v sled česar jemlje general Foch le polagoma divizije z one fronte. Francoski in angleški časopisi se boje, da se bo sedanja napadalna fronta razširila in da bo bojno delovanje poseglo tudi na druge odseke.

Zeneva, 5. junija. Glasom poročila »Matina« gori gozd Fontaineblau.

Nova nemška letala.

Berolin, 5. junija. »Daily Mail« opisuje v zadnji svoji številki nova nemška letala, ki so prvič nastopila pri zadnjih napadih. Krila teh orjaških letal merijo kakih 40 metrov. Motor ima 300 konjskih sil. V vsakem letalu ima 9 letalcev prostora. Pri napadih pa se dvigne v letalih samo šest letalcev, da je mogoče vzeti tem več bencina in bomb s seboj. Vsako letalo ima na vrhu dva 2 ton bomb.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

3. junija zvečer. Bitka se je preteklo noč in čez dan zopet pričela z veliko silo. Nemci so pripeljali v boj nove sile ter s podvojeno močjo napadli med Oiso in Ourcq. Severno od Aisne so bili naperjeni sovražni napadi proti gori Cholsy, ki so jo naše čete petkrat zopet zavzele. Vsi ostali sovražni poskusi napadli med Oiso in Aisno, zlasti severno od Moulin sous Touvent in Vingra so ostali brezuspešni. Med Aisno in Ourcq so se Nemci obupno trudili vdreti istočasno s severa in vzhoda v gozd pri Villers - Coterets. Naše čete so junško zadržale sunek na tej napadalni fronti zastavljenih sovražnih čet ter z lomile njihovo prodiranje, pri čemur so sovražniku povzročile krvave izgube. Zapadno od Soissons smo Nemce ustavili. Močni naši protinapadi so nam dali zopet v roke Faverolles, kateri kraj je bil prvotno od sovražnika zaseden. Med Ourcq in Marno je položaj nespremenjen. Južno od črte Ville en Paroi - Tardenois so francoske in angleške čete držale pozicije, ki so jih zavzele severno od Champlata.

4. junija popoldne. Med Oiso in Aisno Nemci, zadržani od mogočnega odpora francoskih čet, niso prodirali. Med Aisno in Ourcq se je bitka zvečer in ponoči z veliko ljutostjo nadaljevala. Od 7. zvečer naprej so se vršili silni napadi na odsek Pernant - Sacoin - Missy aux Bois - Trosnes. Po žilavi obrambi je padel kraj Sernant v roke sovražnika. Napadalec je imel velike izgube. Bolj proti jugu so opustili Francozi zapadno od Sacoina in Missy aux Bois nekaj tal. Nemci so napadli Faverolles, kraj pa so Francozi enako kakor Trosnes obdržali. Nič manj živahen ni bil boj v pokrajini južno od Ourcq. Nemci, podprti od številne artiljerije, so namerili svoje prizadevanje na Molloy - Neuilly la Poterie, Torcy in Boureches. Protinapad je omogočil Francozom, da so zopet zavzeli Molloy. Neuilly la Poterie je bil pozorišče silnih bojev. Vas je šla iz roke v roko in je ostala končno v rokah Nemcev. Ameriške čete so zadržale prodiranje nemških sil, ki so skušale prodrati v gozd Neuilly in vrge Nemce severno od tega gozda v silajnem protinapadu nazaj. Bolj proti jugu Nemci niso mogli nikjer prodrati. Na fronti ob Marni so Francozi in Amerikanci vrtili sovražni bataljon, ki je bil neopažen prišel na levi breg reke v bližini Jaulgonna, na desni breg reke. Bataljon je imel težke izgube. Brv smo razdeljali. 100 vjetih je ostalo v naših rokah. Na ostali fronti nobenih izprememb.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

2. junija. Na fronti, obrnjeni proti zapadu, v smeri na Pariz, kjer so si sledili napadi in protinapadi do popoldneva, so Francozi zopet izravnali lokalne uspehe Nemcev. Nemci so jutraj napadli z dvema divizijama. Pred Longpontom je bil boj skrajno lju. Po trdovratnem boju so Nemci zavzeli Sorey. Francozi pa so jim kraj zopet izrgali. Faverolles je bil pozorišče ljuteja nemškega napada, ki je imel končno uspeh.

3. junija. Francoske čete so ponovno odbile sovražne napade severno od Bailleula. Stvelilo preteklo noč v uspešnem podvzetju jugo - vzhodno od Struzeela vjetih znaša 288. Vpileni smo tudi nemški obrambni pot proti tankom, 30 strojnih pušk in več močnejših. Z ostale angleške fronte ni poročati ničesar posebno važnega.

4. junija zjutraj. Ponoči smo pri uspešnem izvidnem pohodu zapadno od Mervilla vili nekaj mož. Zavrnili smo sovražni napad na neko našo novo postojalno zapadno od Vieux Berguina. Sovražnik je pustil vjete v naših rokah. Sovražna artiljerija je bila jutraj močno delavna med Albertom in Serrom.

Vrhovni ententni vojni svet o vojnem položaju.

Pariz, 4. junija. (Koresp. ur.) »Agence Havas« poroča:

Poročilo vrhovnega vojnega sveta pravi: Vrhovni vojni svet je imel svoje sedlo zborovanje pod okoliščinami, ki so resne za zvezo svobodnih narodov. Nemška vlada, oproščena na vzhodni fronti vsled odpovedanja ruskih armad in ruskega naroda vsake nevarnosti, je naperila vse svoje sile proti zapadni fronti. Ona skuša sedaj doseči odločitev v Evropi z dragimi in obupnimi napadi na zavezniške armade, predno bi mogle Zedinjene države ameriške uveljaviti vso težo svojih sil. V sled strategičnega položaja in premoči razpoložljivih železnice je mogel sovražnik ob početku do sebi gotove uspehe. Brez dvoma bo obnovil svoje napade in zavezniški narodi smejo pričakovati še kritične dneve. Po razmotiranju celotnega položaja je vrhovni vojni svet prepričan, da bodo zavezniški prenesli preslo sedanje vojne s trdnim pogumom, ki so ga imeli vedno pri obrambi pravice. Vzdržali bodo sovražnika in ga bomo o pravem času udarili. Storitmo vse možno, da pomagamo svojim armadam na bojišču in da jih podpiramo. Dosega enotnega poveljništva je močno izboljšala položaj zavezniških armad in njih delovanje gre brez prestopa naprej. Vrhovni vojni svet popolnoma zaupa generalu Fochu ter občuduje hrabre zavezniške čete in je ponosen nanje. V sled hitrega in prisknega delovanja predsednika Zedinjenih držav bodo pogodbe, ki so bili sklenjene pred dvema mesecema glede pošiljanja in ukrnavanja ameriških čet, onemogočile sovražniku, doseči zmago s tem, da bi porabili svoje rezerve pre, predno bi on porabil svoje. Vrhovni vojni svet pričakuje z zaupanjem končni izid. Zavezniški narodi so odločeni, da ne prepuste niti ene svobodne narodnosti na svetu berlinskemu despotizmu. Njih armade so pogumne in trdovratne ter jim je bilo že večkrat mogoče vzdržati nemški napad. Njih pogum zastojuje, da vzdrže do konca v enakem vztrajanju in enakem zaupanju, da zagotove stvari svobode pot. Zopet bodo svobodni narodi s svojimi občudovanja vrednimi vojniki rešili kulturo.

Francoski parlament o vojnem položaju.

Pariz, 4. junija. (Kor. urad.) »Agence Havas« poroča: Ob polni zbornici in gosti zasedenosti tribunala se je sešel danes parlament. Ministrski predsednik Clemenceau je izjavil, da na interpelacije o vojaškem položaju ne more odgovoriti. Kar je mogel povedati, je povedal pred armadno komisijo. Več v tajni seji ne more povedati. Ministrski predsednik se je protivil predlogu, da naj bi se parlament konstituiral kot tajni odbor. Poslanec Gachia je pravi Clemenceau v

imeni socialistov, naj da pojasnila. Zavaroval se je proti vsaki misli kake sovražnosti do vlade, kajti tu gre samo za blagor domovine. Clemenceau je odvrnil, da mu ni mogoče izraziti se o vojaškem položaju koncem 6. bojnege dne. Preiskava radi odgovornosti se pričena. On ne bo tako strahopeten, bi postopal proti vojskovodjem, ki so se izkazali zaslužne za domovino. Ministrski predsednik je poudarjal, da je odpad Rusije pripomogel Nemcem, da so postavili proti alirancem na zapadu 200 divizij. Trenutek je sicer strašen, ali pogum in junaštvo vojakov stoji nad položajem. »Naši vojaki«, je zaklical Clemenceau, »so se borili eden proti petim!« Ministrski predsednik je na to izrekel hvalo vojskovodjem zlasti Fochu in Petainu. Foch uživa zaupanje zaveznikov, sploh je vojni svet v Versaillesu sklenil, da ga javno počasti. (Odobrovanje.) Nemci so se iznova vrgli v avanturo, mi se umikamo, toda mi se ne bomo nikdar udali. Če ste odločeni iti do konca, je zmaga naša. Takta Clemenceau nas skuša terorizirati. Ne bo se jim posrečilo. Amerikanci prihajajo. Francosko in angleško moštvo gineva, kakor gineva tudi moštvo Nemcev. Gre sedaj za sodelovanje Amerikancev. Naši zavezniški so odločeni nadaljevati vojno do konca. Zmaga je naša, če bosta vlada in prebivalstvo na vrhuncu situacije. Clemenceau je končal: »Če nisem izpolnil svoje dolžnosti, spodite me z tega mesta. Če mi pa zapuete, potem pripustite tudi, da dokončam delo mrtvih.« Zbornica je prirejala ministrskemu predsedniku ovacije. Več poslancev je zahtevalo, da se določi že za prihodnje dni dan, ko se bo razgovarjalo o interpelacijah o vojaškem položaju. Ministrski predsednik pa je zavračal vsak tak termin ter je stavil vprašanje zaupanja. Končno je bilo sklenjeno odgoditi debato o interpelaciji na nedoločen čas, kakor je to želela vlada, s 377 glasovi proti 110 glasovom.

Curia, 5. junija. »Secolo« poroča iz Pariza, da je bil stavljen tudi v francoskem senatu predlog za sklicanje tajne seje, da se razgovori o vojaškem položaju. Zatrjuje se, da bo Clemenceau v tajni seji poslanske zbornice sporočil važne ameriške obljube za Francosko.

Pred pomorsko ofenzivo entente?

Dunaj, 5. junija. Že nekaj časa sem se pojavljajo vesti, da koncentrirana ententa vsaja vojna brodovja, s katerimi hoče izvršiti velikopotezen napad na nemško obalo in nemška vojna pristanišča. Te vesti se trdovratno vzdržujejo.

Köln, 5. junija. »Kölnische Zeitung« poroča: V evropskih vodah križari 150 ameriških vojnih ladij z veliko posadko.

Ameriške ladje.

Washington, 5. junija. (Koresp. urad.) Plovstveni urad poroča, da je bilo meseca maja dograjanih 43 jeklenih ladij in ena lesena ladja s skupaj 263.555 tonami.

Ameriški rušilec potopljen.

London, 5. junija. (Kor. ur.) Admraliteteta poroča: Dne 31. maja se je potopil neki rušilec. Zadel je ob drugo ladjo. Izgub ni nobenih.

Z italijanske fronte.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 5. junija. (Kor. urad.) Razven artiljerijskega delovanja nikakega pomembnega bojnege dejanja. — Šef generalnega štaba.

Italijansko bojišče. Iz poročila, odobrenega v vojnoporočevalskem stanu: Italijani že mesece in mesece razširjajo vesti, da pripravljajo avstro-ogrsko čete novo veliko ofenzivo. Medtem pa so tudi oni sami izvršili vse priprave za napadalne akcije večjega štila. Reorganizacija italijanske armade je po jezenskem porazu popolnoma končana. Tudi druga armada, ki je največ trpela in se je morala reabilitirati za Padovo, je zopet sposobna za bojevanje. Porazene nlene brigade so zopet napolnjene in postavljene v ognjeno črto. Seveda je moralo italijansko armadno vodstvo postaviti že letnik 1900. v fronte. Največji del italijanskih čet je sedaj zbran ob alpski fronti. Tukaj poveljuje tudi najpopularnejši vojskovodja general Pecori-Giraldi, poveljnik prve italijanske armade na odseku med Brento in Adido. General Robillat, ki je član Versailleskega stalnega vojnega sveta, je prepusil poveljstvo nad italijansko armado na masivu Grape generalu Mentourijsu. Francoski planinski lovci, ki so bili v decembru na hribu Tombi, so odšli z ostalimi deli 14. francoske armade pod generalom Fayollejem, prekoslej pa so angleške čete ob srednji Pavi na prostoru Moritella in znova na asiški visoki planoti, kjer se udeležujejo izvidnih podjetij. Tudi angleški in ameriški letalci razvijajo precej živahno delovanje. Irredentične pribežnike je italijansko armadno vodstvo odstranilo s fronte, češko - slovski prostovoljci pa so porazdeljeni ob vsej fronti. Nalogo imajo, da s petjem narodnih pesmi, s klic in na patrolskih podjetjih iščejo stika z rojaki na tej strani. Materialna izguba Italijanske armade je danes poravnana. Italijanska vojna industrija je razvijala forcarano delovanje. Nad 3000 delavnic z okroglo tremi četrti milijona delavcev je danes v njeni službi. V tovarnah za letala deluje 30.000 delavcev. Napravili so velik trokrovnik za bombe, ki bo mogel nositi celo tona razstrelilnih snovi. Za fronto so bile naše vojaške slavnosti z namenom, da vstvarijo pri četah navdušenje za boj. Samo po sebi je umevno, da na naši strani v preteklih petih mesecih utrjevalno in pripravljalo delovanje ni počivalo, tako da more naše vodstvo in čete z vsem znanjem pričakovati bodočih dogodkov.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

4. junija. Naša artiljerija je oblozila večeraj najsrednejše črte, zvezne črte in važne točke sovražnih pozicij v Lagarinski dolini, na asiški planoti in na raznih odsekih levega pleyvskega breza učinkovito s koncentracijskim ognjem. Delovanje sovražnih patrolj je bilo živahnejše ob Punte di Piave in Musile. V pokrajini Grappe so napadle naše patrolje sovražni oddelek in mu prizadale izgube. Po živahnem boju je bila mala sovražna straža prisiljena, da se

je vdala. Sovražni oddečki so bili odbiti na hribu Corno in ob Saltonu.

Domobranski minister o nastopu Čehov v tej vojni.

Dunaj, 5. junija. Domobranski minister je pisмено odgovoril na vprašanje poslanca Schürffa in tovarišev glede nastopa posameznih čeških polkov na fronti na podlagi pojasnil, ki jih je dobil od armadnega vrhovnega poveljništva. Minister pravi:

V »Birževijih Novostih« omenjeni češko - slovanski kongres ni identičen češko - slovanski kongresom, ki se je vršil koncem aprila 1916 v Kijevu. Gre očitno za kongres, ki je bil posledica ruske revolucije in je imel namen, podpirati politične cilje revolucije. Češko - slovanski kongres, ki se je vršil v času med 23. in 30. aprilom v Kijevu, je tretji veleizdatniški kongres Čehov in Slovakov v Rusiji. Njegov glavni namen je bila nova organizacija češko-slovanskega gibanja v Rusiji, da se spravi to gibanje v sklad z izpremenjenimi razmerami in da se gibanje postavi na bolj demokratske principe, kakor dosedaj. Tega kongresa se je udeležilo vsega skupaj 322 odposlancev in sicer 116 odposlancev iz 98 vjetniških taborišč, 93 odposlancev češko-slovanske armade in 113 odposlancev od 20 v Rusiji obstoječih društev.

Izmed sklepov, storjenih na tem kongresu, je omeniti: Čehi in Slovaki trdno vztrajajo na razdelitvi avstro - ogrske monarhije in zahtevajo ustanovitev popolnoma neodvisne češko - slovanske države. Udeležba pri revolucionarnem odporu proti monarhiji jim je vrhovna moralna in narodna dolžnost, vsled česar se pričakuje, da bodo vsi Čehi in Slovaki prostovoljno vstopili v češko - slovansko armado.

Pod imenom češko - slovanska armada razumeje v Rusiji češko - slovanske divizije, katerih 4 polki so se poleti 1917 resnično bojevali proti nam v Galiciji in so bili omenjeni tudi v oficijalnem ruskem armadnem poročilu z dne 3. julija 1917. Ta armada je sestavljena v poglavitem iz avstro-ogrskih vojni vjetnikov češke narodnosti, ki se prostovoljno priključajo k tem formacijam.

Z ozirom na pehotni polk št. 36 (Mlada Boleslava) navaja minister, da ne odgovarja resnici, da bi se bil polk med mobilizacijo in med odhajanjem na bojišče uprl. V prvih bojih se je polk dobro držal, pozneje pa, ko vsled velikih izgub velikega dela aktivnih častnikov in zanesljivega starega moštva ni več bilo, ter je bilo treba postaviti v polk moralno okužene elemente, je polk odpoval ter je s svojim sramotnim nastopom povzročil težke poraze drugih čet. V sled tega je bil polk s cesarskim sklepom z dne 16. junija 1915 razpuščen.

Pešpolki št. 11, 88 in 102 so se dobro držali. Glede pešpolka št. 35 (Pízen) pravi minister, da je čast polka kot celote nedotaknjena, dasiravno odpor posameznih delov ni bil odločen.

Glede pešpolka št. 28 (Praga) sporoča minister: Iz izpovedi polkovnega poveljnika o bojih dne 3. in 4. aprila 1915 na zgorjem Ogrskem, izhaja z gotovostjo, da so bile te čete, ne da bi bile oddale tudi samo en strel, vjete od nekake enote sovražnega bataljona, oziroma, da jih je ta bataljon prišel iskat v njih pozicije. Polk je bil takoj razpuščen, vsled izredno junaškega nastopa enega njegovih maršbataljonov v bojih na Dobrdobski planoti polet 1915 pa se je polk obnovil s cesarjevim sklepom z dne 22. decembra 1915.

Politične vesti.

— Za majniško deklaracijo. Občinski odbor občine Sv. Mihaela pri Št. Petru na Notranjskem se pridružuje izjavi Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 ter izreka zahvalo prevzvišenemu knezokofu dr. Antonu Bonaventuri Jegliču za njegov možati nastop ter vsem voditeljem slovenskega naroda, kateri so izjavili podpirati majniško deklaracijo za srečno našo bodočnost.

— Jugoslovanska omladina na Dunaju za splošno narodno organizacijo. »Glasu SHS.« pišejo z Dunaja: Te dni se je sešla dunajska jugoslovanska omladina, da manifestira svojo voljo in željo, da se delo o oživotvorenju narodnih idealov naravnava na pravo pot. Sklenili so soglasno, da tudi oni doprinejo svoj del in da iz dosežanih pasivnosti preidejo do aktivnega delovanja. Poudarjajo potrebo aktivnosti in nujnost koncentracije vseh narodnih sil, so predlagali zadevno resolucijo, ki je bila v glavni in specialni debati soglasno sprejeta. Razpravljalo se je o tem, da se pripravijo gradivo za nadaljno skupno delo vse jugoslovanske akademске omladine vseh univerz in da se akademska omladina zbliža in spoji v čvrsto pravo narodno falango, da bo stber in čvrsta obrana našega narodnega ujedinjenja — naših idealov. Sestanek je posetilo odposlanstvo poljskih akademikov in se je izrazila skupna želja za čim tesnejšo spojitve čeških, poljskih in jugoslovanskih akademikov. Sprejeta je bila nastopna resolucija jugoslovanske akademске omladine na Dunaju: Slovenski hrvatski in srbski akademiki na Dunaju, opazišči v zborovanju dne 12. maja 1918 v Zagrebu zbranih rodoljubov, željo in voljo, da se misel narodnega ujedinjenja in slobode premakne z mrtve točke in ojači s krepičim običnim življenjem, da priklopi in spoji vso narodno krepost, moč in odpor v čvrsto stisnjeno in kristalizirano falango — na današnjem svojem sestanku daje duška svojemu veselju in oduševljenju. — Pridružujejo se zahtevam imenovanega zborovanja, da se v narodnem programu odstranijo vse razlike in tradicije vseh dosežanih strank v naših deželah, ki žele s svojim delom in organizacijo doseči naš ideal v skupnem delu s slovanskimi brati s Čehi in delom Poljakov ter da se odkloni vse, kar nas deli v našem narodnem programu, ki nam ga je osvojili in vzeti za visoki ideal našega narodnega in političnega življenja. — Pozivljajo vse narodne ljudi, v

dajo, da te zahteve zamro, nego da jim vdihnejo ves svoj žar, voljo in delo in jih tako oživitvijo. — Čvrsto so odločeni, da ostanje pri misli združenja narodne falange in da se najodločnejše bore proti vsakemu, ki se v tem času dela gluh za ta poziv in s tem ometava veliko delo sedanje dobe za srečno in svobodno bodočnost.

— Ni je moči, dragi narod, ki bi te mogla premagati. V zaključku pravih slavnosti 50letnice Narodnega divadla, ki jo je praznoval ves češki narod, objavljajo Český Svaz, Narodni svet in Jubilejni odbor za proslavo 50letnice Narodnega gledališča v čeških listih prekrasen manifest na češki narod, ki se glasi: Drago ljudstvo češko-slovaško! Od blizu in daleč, iz vseh krajev češke dežele, iz sestrsk Moravske, iz oddaljene Slezije in iz Tvojeje dunajskega prognavstva si prišlo v zadnjih dneh na jubilejne slavnosti Narodnega gledališča k matuški Prahi. Tvoji zastopniki iz slovaške dežele ob Tatru so prišli, odkoder je danes k srcu češke domovine še daleč, ne le vsled dolge poti, temveč tudi vsled zaprek, ki jih stavlja tuja samovoljnost. Prišlo si od vseh strani, zvesto je enodušno, prišlo si odločno, kakor še nisi bilo nikdar, in prišlo si krepit mater Prago v dneh in tednih najslavnejšega češkega boja za narodno samobitnost in suverenost. V veležalostnih časih te strašne vojne si videlo mater čeških mest, ljubko v cvetnem oblaku maja in vzvišeno po veličanstvu kraljevske preteklosti, kako je hvaležno pozdravljala in gostoljubno sprejemala ne le tisoče dragih otrok lastne krvi, temveč tudi stotine ljubljenskih bratov in sester sorodne krvi, da tudi cenjene goste iz srede tistih narodov, s katerim nas kljub vsej razliki jezika in meja veže skupni boj za dosedaj še ne priborjene pravice: za narodno in človeško svobodo. Dragi narod češko-slovaški! Tekom teh krasnih dni si slišal svete in velike prisage, h katerim smo se zbrali vsi brez razlike, od blizu in daleč, veljaki in neznanči, revni in bogati smo se enakim veseljem in enako ljubeznivo obhajali slavnosti svojega Narodnega divadla — si slišal besede in obljube, ki temelje na stoletnem pravu in ki vežejo za stoletja. Slišal si govoriti tiste, h katerim te vleče z največjo ljubeznijo, znova si slišal sveto proročanje naše Libuše, da dragi češki narod ne propade in da slavno premaga strahote pekla! Vsi smo plakali globoko ginjeni, kajti v tem trenutku smo bili deležniki velikega, nepozabnega trenutka, o katerem bodo pripovedovali še naši sinovi, vnuki in pravnuki. Ti, dragi češko-slovaški narod, si te svete trenutke obhajal v osrečujoči in najtrdnjejši veri, da jih praznuješ na pragu svoje nove, pred kratkim še neslutene, toda v stoletjih s solzami, krvjo in hlapčevstvom odkupljene in danes morda ne več zelo oddaljene bodočnosti! Ni besedi, s katerimi bi se ti mogli, ti naš dragi, zlati, zvesti narod, zadosti zahvaliti za to, da si prišel in se zbral v Prahi in na tako dostojen, tako odločen, da obenem tako plemenit način povedal celemu svetu, kako neomajno stojíš na strani tistih, ki v tvojemu imenu govore in delajo. Znova si prišel v Prago, da znova in morda še življe ponoviš zgodovinsko prisego svojih zastopnikov z dne 13. aprila tega znamenitega leta. Prišel si ponoviti prisego z dragimi slovanskimi brati, prišel si jo ponoviti vsakim, ki stoji s teboj v eni vrsti, ki enako pravično kakor ti koraka naproti vsečloveškim ciljem. Prišel si, da spoznaš, da nisi v svetu osamljen, prišel si ustanoviti najpoštenjšo zvezo na svetu, zvezo tistih, ki hočejo samo pravico in se upirajo vsaki zlobi, naj grozi s katerekoli strani. Vodstvo tvojih združb bo zopet vrnilo, o češko ljudstvo, kakor je v prognavstvu naš veliki Amos v dneh tvojeje naglobljeje narodnega in človeškega ponižanja proročeval, ko je zaklical v temo bodočnosti: »Naj pride tvoj čas, da poreko narodi: Slava ti bodi; kdo ti je enak, ti narod, osvobojen po Gospodu, ki je ščit tvojeje odrešenja in meč tvoje časti? Tvoji sovražniki bodo gotovo ponižani!« — Ni je moči, dragi češko-slovaški narod, ki bi te mogla premagati, dokler vsi edini vstrajamo do zadnjega, tako zvesti in pravični, kakor smo se pokazali svetu v nedavno preteklih slavnih dneh.

— Nemški mornariški učitelj imenovan za strokovnega predstojnika na državni obrtni šoli v Trstu. Nadučitelj na zavodih cesarske nemške mornarice v Kielu, doktor univerze v Tübingenu, Adalbert Deckert, je imenovan za strokovnega predstojnika in učitelja v 8. činovnem razredu na državni obrtni šoli v Trstu. — Ali Avstrija nima nobene za tako mesto sposobnega učitelja? Nemški načrti glede Trsta se pridno izvajajo. Ali pa so avstrijski Nemci zadovoljni s takim imenovanjem?

— Karl Linhart. Naša včerajšnja vest, da je umrl voditelj slovenskih negatov, urednik ptujskega »Stajerca« Karl Linhart, se potrjuje. Linhart je podlegel 3. t. m. zavrtni boleznii. Bil je še le 36 let star. Njegovo zadnje dejanje je bila badenska bogokletna denunciacija proti narodu, ki ga je rodil. Njegova smrt je kakor maščevanje Pravičnosti. Z Linhartom se je podrl glavni steber renegatske organizacije, štajercijanci so izgubili svojo glavo in duševni očetje tega gibanja Ornigi, Mravlji in Volkse rati sploh bodo morda kmalu morali videti, kako se ruši dolgoletna njihova stavba v žalostne razvaline. Značilno je, kako hladno in kratko beležijo nemški listi Linhartovo smrt. Mož je mrtev, ne koristiti jim več, kaj bi izgubljali besedi. Tudi tu se uresničuje stara resnica, da se izdajalca plača, toda ne spoštuje.

— Iz zaključka nemških radikalnih petičnikov. »Arb. Ztg.« poroča: Znano je, da je izdelovanje sladkorja v pridelovalni dobi 1917/18 bilo treba močno skrajšati in da je iz tega vzroka tudi velika množina repe ostala nepodelana. Znan nam je slučaj, da je sladkorna tvornica Kirschner v Wiggstadtu, ki je tudi lastnica premogovnika, v tem obratnem letu obšla slakorno centralo in si v ministru za javna dela dala priskrbeti dovoz 150.000 meterskih centov premoga, čeprav bi ga po obsegu svojega obrata mogla porabiti največ 35.000 meterskih stotov. Za ta dovoz premoga je zastavil vpliv poslanec Hummer. (Hummer je prvovrstna nemško-radikalna korifeja. Op. ur.) Vprašamo pa, kako se je porabilo ostalih 115.000 meterskih centov, po kakšni ceni so ga spravili v denar in kako se da opravičiti taka neenaka razdelitev pri notornem pomanjkanju premoga v tej za prahrano tako važni industriji. Tudi pri intervenciji parlamentarcev je vlada dolžna se prepričati, ako se prilajena potrebščina res potrebuje. Saj so poslanci Hummerja znabiti premočili, previden pa le ni bil, da bi mu okolnosti tega slučaja za to dale dosti povoda.

— Den Brüdern im bedrohten Land... Pod tem naslovom piše graški »Arbeiterwille«. V nemško-radikalnem listu »Arbeiter Volksblatt« čitamo 17. maja iz Skalice pri Vrhlabi (N. Langenau bei Hohenelbe), torej iz nemške kmečke občine, to-le poročilo: »Pravilo sicer, Skalice so kmečka občina, torej tam življenske razmere ne morejo biti tako slabe. In vendar se ubogemu ljudstvu godi pri nas silno slabo. Odnese se sicer dosti, ali ubogi vaščani največkrat nimajo od tega nič. Dobi se, kajpada že še ljudi, ki jih vidimo jesti tudi buhte. To človeka jezi in mu greni življenje, ako siromak vidi in mora čutiti tako grobo neenakost. Mnogo jih gre v češke kraje po živila, ki jih tudi dobe, čeprav znajo govoriti samo nemško. Nekateri celo pravijo, da je tam (v čeških krajih) pogosto dobiti še več človekoljubnosti. Lepa beseda, da »Nemcem morejo pomagati samo Nemci«, je v tej vojni menda že precej izginila s sveta.« — Neki drugi list »Deutsche Volkswacht« nemškona-rodnih »delavcev« si da iz Arnolte (Arnsdorf) pri Hostinec poročati: »... O, vi »ubogi« (nemški) kmetje, kaj vse ste morali pretrpeti v tem resnem vojnem času; kar lasje se je že človeku! Se nikdar niste, kar ljudje pomnijo, redili toliko praševcev kakor v tej vojni, ko se delavcu pristojeci krompir, žito in repa pokrmi živini. Medtem ko skozi vrata stopivše siromašne Nemce odpravljate z zbadljivimi besedami, imate za meščane in tuje zadosti blaga na prodaj, seveda po odušurkih cenah. Po cele ure morajo ti siromaki hoditi krošnjari, da za svoje gladiujoče otroke nalove nekaj živila. Marsikateri sedanjih (nemških) kmečkih denarnih bahačev je rekel preje: »Nemcem morejo pomagati samo Nemci,« danes so pa češki mlinarji in kmetje, od katerih dobivamo živila. Znanosti pride čas tudi za naše gospode kmetje.« — To so značajne slike k nemški pesmi, da hočejo Čehi Nemce izstradati. V resnici je stvar torej ta, da češki kmet do nemškega delavca bolj usmiljenega srca, nego nemški Bruder. To je vočigled neprestanemu sčuvanju Nemcev proti vsemu, kar je češko, krasen vzgled višje kulture češkega človeka. Podobno je tudi pri nas. Z vsvo strupenostjo se zaganja oholo nemštvo in nemštvo v naše ljudstvo, in vendar ima to ljudstvo usmiljenje z izstradanimi nemškimi zagrizencem, ko se ponižno priplazi iz Maribora ali Celja k slovenskim kmetom, da mu od onega skromnega, kar jim je še ostalo, odstopijo par drobtin. Kako daleč prekaša slovenski človek po kulturi svojega srca tiste pobesnele neigovne sovražnike, ki so ga leta 1914. neusmiljeno tirali v ječe, triumfirali nad vsakim nesrečnikom, ki ga je zadela usoda preganjancev in ki bi danes radi vstopili vse naše ljudstvo v brezdnno svojega strupenega sovraštva.

— Napredovanje nemščine v Sarajevu. Na tramvaju v Sarajevu so bili pred vojno samo srbohrvatski napisi v latinici in cirilici. Za časa vojne so tablice, ki označajo pravec vožnje, spremenili tako, da je odpadel napis v cirilici in na njegovo mesto je stopil nemški napis. Sedaj so zopet nove tablice na tramvaju in glej: napis je najprvo nemški in pod njim hrvaški. Lastnica tramvaja je mestna občina!

— Novi avstro - ogrski poveljnik v Ukrajini. Kije v, 4. junija. Hetman Skoropadski je sprejel prvotnega poveljnika v Ukrajini generala v. Böltza, naslednika f. m. barona Böhm-Ermolija ter se je razgovarjal z njim o položaju.

ki je nastal vsled razpusta mestne dume v Odesi.

— Italijanski načrti na Balkanu. »Giornale di Italia« poroča: Italijanski transbalkanski komite je predložil zunanjemu ministru načrt za zgradbo železnice iz Valone v Bitoli. Ta železnica bo svojačs s pomočjo trajektne službe preko otranskega kanala izpopolnila železniško črto Rim - Valona - Bitolj - Solun - Dedeagač - Carigrad.

— Nemške ladjedelnice v Bolgariji in Rumuniji. Iz Berolina poročajo, da je osnoval Bavarski Lloyd v družbi z nemškimi Bolgarski Lloyd v Bolgariji in Rumunski Lloyd v Rumuniji.

— Razmere v Rusiji. Kije v, 4. junija. (Kor. urad.) Iz Moskve prihajajoča poročila pravijo, da je bilo razglašeno obsedno stanje in da so bili vsi meščanski časopisi ustavljeni. Iz Sibirije poročajo, da je tam cela vrsta monarhističnih generalov organizirala čete, s katerimi nastopajo proti Rdeči gardi, ki se mora vedno bolj umikati na vzhod in na sever. — Frankobrod o. M., 5. junija. »Havas« poroča iz Petrograda: Tu so odkrili veliko protirevolucionarno zaroto, ki je baje razširjena preko vse Rusije.

— Kriza v Perziji. Reuter izve, da je perzijski kabinet odstopil.

— Angleški predlogi za Irsko. London, 4. junija. (Kor. urad.) Lordleutnant in generalni gubernator Irske sta izdala oklic, v katerem predlagata, da naj Irska prostovoljno da na razpolago gotovo število mož v primernem razmerju z drugimi deli države in sicer 50.000 mož do 1. novembra, da vezbajo irske volake na boljši, in potem mesečno 2000 do 3000 mož, da se vzdrži sila irskih divizij. Pri tem se je treba ozirati na poljedelske interese in na interese prehrane. Vlada računa izključno s tem, da se bodo prigrasili močje zlasti iz mest. Kot starostno mejo določa proklamacija 18. in 27. leto. Starejšim prostovolcem bi vlada podelila zemljišča. Novačenje naj izvrše meščanske organizacije.

K otvoritvi slovenske planinske koč na Pohorju.

III.

Ako vstopiš v koč Nemškega planinskega društva, boš brez vsakega nadpisa takoj slišal, videl in občutil izrazit vsenemški značaj. Če pa stopiš v koč »Slovenskega planinskega društva« rečimo zvečer in z razmerami nepoznan bo Tvoj prvi vtis najbrže ta, ki si našel v nemško koč. Vsi pa objame te čustvo na nekaj negotovega, nedoločnega, na nekaj o čemer ne veš je - li je ptič, je - li miš. Ne le da Nemci, ki raje tu sem zahajajo, ker je bolj po ceni, samozavestno govore svoj jezik, kakor bi bili doma, ampak kar je še bolj žalostno, nemščino lojmo tudi slovenski planinci sami med seboj. Sicer govore tudi slovensko, vendar jim žilica stare hlapčevske razvade ne da miru, da se ne bi tudi po »nemško postavili«. Češ, pogledite, saj znamo tudi mi nemško. Pa ne, da bi jih kdo sodil, da to niso morda v srcu zavedni narodnjaki! Da so narodno zavedni — po svoje namreč — o tem so nam dali, kakor sem že začetkom omenil, ob izbruhu vojne dovolj očitno žalostno spričevalo. Tu se je pač ohranila tista napačna narodna vzgoja, ki smo jo svojačs tudi po ljubljanskih ulicah, da, tudi po ljubljanskem Narodnem domu, skoro pri vsaki narodni veselici z bičem preganjali, kakor tudi Hrvatje po Ilici preganjajo mažarščino in nemščino.

Pri tej priliki se spominam še na nekaj za nas vse Slovence jako važnega. Znano je, da so med nami živeči Čehi do zadnjega časa se radi gibali le sami med seboj, da jim je ostal naš jezik tuj in da če so bili primorani na našo družbo, smo — ker se tudi mi za njihov jezik nismo brigali — z njimi — nemščino — rili. Ta slučaj sem našel tudi v Ruški koč. Velika slovenska družba je radi dveh navzočih Čehov mora govoriti nemški. Mora? Ali se mi, če se nastali mo kje na bratski češki zemlji, ne trudimo predvsem, da se pričujemo jeziku naroda, med kojim živimo? Ali ne delajo nasprotno tudi isto med nami tu-

Belokranjski tabor v Metliki

v nedeljo 9. junija ob 3. popoldni. Govorniki: dr. Korošec, dr. Ravna-har, prof. Jare, saborski poslanec karlovški župan G. Medrnan.

Jugoslovani na shodi!

di tisti Čehi, ki so po poklici vezani na poznanje našega jezika? Zakaj bi isto ne storili tudi vsi oni naši slovenski bratje, ki so od nas materijelno neodvisni, zgolj na ljubo bratskemu sporazumevanju v svojem jeziku? Sleherni zaveden Slovan se mora potruditi, da se priuči vsaj dveh slovenskim jezikom. Da je to lahko izvedljivo, to smo poskušali tekom te vojne, ko je usoda včasih združila vse Slovence na en prostor, na skupno bivanje. Potem si lahko prihranimo lastno sramoto medsebojnega nerazumevanja, in ne bo več treba celi družbi radi enega človeka se posluževati jezika našega največjega sovražnika.

Če stopiš pred Ruško koč ob dnevu, boš seveda vedel, da je to slovenska koč. Ampak zvedel boš še nekaj drugega — žalostnega: na vseh znamenjih razločno pisano povest o dvojezičnih napisih. Pravi slovenski planinec nehoti ogorčen vzklikne: kaj pa tebe treba bilo? Nismo mi mar svoji gospodari na svoji zemlji, na svoji posesti? Čemu naj mi gospodari in po število večina hlapčevstvo narodu, ki nas vlačijo na vsilisce? Izgovarjate se, kakor in sčemer se hočete: s strplivostjo vsaj na gorah, s kraljevinami razmerami itd. Toda dajte mi odgovor na ta-le vprašanja: Ste že kdaj in kje videli, ali slišali, da bi nemško planinsko društvo tudi tam, kjer se je predzno polastilo naše zemlje, bilo napisalo poleg svojega jezika le eno slovensko besedo na ljubo slovenskim planincem? Ste videli kaj takega pri laških ali drugonarodnih planinskih in sploh športnih društvih? Zakaj smo se mi morali učiti nemščine, zakaj se mi trudimo, če kam potujemo, da vsaj za silo razumemo nam tui jezik? In nasprotno, zakaj bi se Nemci vsaj toliko slovensčine ne priučili, da znajo čitati vsaj naša kraljevna imena? Sploh pa, ali so Mariborčani mar Hamburžani, ki niso še nikdar čuli slovensčine? Ali ne sestojata celo Mariborsko vsenemštvo iz samih uskokov, kojih očetje in matere če še žive, še danes ne znajo morda niti besedice nemški? Ali ne znajo tudi najhulši tukašnji prusofili slovensko tudi govoriti, če treba slovenskega kmeta odrati ali pa pri njem si iskati živčaja? Sploh pa, ali je to slovenski stvar? V korist, če Mariborski hujšaki hajajo po naših slovenskih gorah? Ali naši Nemci kot manjšina po naši slovenski zemlji pri svojih planinskih napravah, kažipotih, kočah itd. tudi nasprotno spoštujejo nas kot večino, nas kot gospodare in nas kot goste? Ste že kdaj slišali, da bi bil Slovenec kot gost v nemški koč smel govoriti svoj jezik? In kakšno zahvalo Vam prinaša to obzirno spoštovanje do Nemcev? Pogledite v spominske knjige »Slov. planinskega društva«, tam najdete nešteto dokazov nemške kulture, brezobzirne podlosti: »Selbst der Teufel räumt das Feld. Wenn deutsche Treue Wache hält. Izmred premnogih še predznejnih in surovejih je to en dokaz nemške hvaležnosti in spoštovanja do nas in naprav »Slov. plan. društva«. Jaz sem bil in ostanem za narodno strpnost vsaj na planinah. Ampak nisem bil in ne bom nikdar za to, da bi mi kot narod druge vrste v ponižnosti klečeplazili pred Nemci, zlasti ne na svoji zemlji in da bi mi v svojih kočah mirno dopuščali, da Nemci na take surove načine izlorabljajo naše gostoljubje. Kadar bodo Nemci tako daleč prišli, da bodo vsaj na naši zemlji spoštovali tudi naš jezik, tedaj ne bom imel nič proti temu, ako v gotovih krajih tudi mi poleg svojih nadpisov uvažujemo — če treba — tudi nemški jezik. Dotlej pa naj iz naprav »Slov. plan. društva« izginijo vsi dvojezični napisi!

V ostalem pa moram priznati, po-žrtvovalno vzorno delo »Podravske podružnice«, zlasti od strani njenega dičnega predsednika g. Lesjaka. Posebno pot k Sumiku ob slapih in vodopadih v divje romantičnih tesneh, je delo, na koje sme biti podružnica ponosna. To je najkrajšnja tura v celom Pohorju — žal, da jo Nemci poznajo in čislajo bolj kot Slovenci.

In s tem sem izpolnil svojo »svečano« obliubo in nisem »črhnil niti besedice«, kar mi je Gorjanski zaupal ... Planinec.

Vesti iz primorskih dežel.

Državni poslanec Josin Fon bo v Gorici, dne 14. 15. in morda tudi 16. junija v hotelu »Pri zlatem Jelencu«. Kdor bi hotel z njim govoriti, naj se tam oglasi.

Trgovsko - obrtna zadruga v Gorici, r. z. z. n. z. v likvidaciji, namerava sklicati v najbližjem času občni zbor, ki ima sklepiti o nadaljnji usodi zadruge, zlasti njenih nepremičnin. Da se omogoči sklepčnost tega izredno važnega občnega zbora, pozivajo se vsi člani v svojem lastnem interesu, da nemudoma javijo po dopisnici ali ustno svoj sedanji naslov »Zvezi slovenskih zadrug« v Ljubljani, Janez Trdinova ulica št. 8. Tja naj se naznanijo tudi morebitni predlogi in nasveti za občni zbor.

Smrt med begunce. V Ljubljani je umrla gospa Josipina Mizerit, gostilničarka in trgovka v ulici Sv. Antona v Gorici. Truplo pokopljajo začasno na ljubljanskem pokopališču in je prepeljajo pozneje v Gorico.

Himen. Dne 3. t. m. sta se v Kranju poročila gospod baron Karel Hohenbüchel - Heuffler plem. Rasen, okrajni glavar Tolminski, in gosposodična Berta Pavličkova, begunka iz Tolmina.

Iz Boveca. Odkar se vračajo Bovečani med ruševine, zahtevale so vojne posledice že 6 žrtve: 3 otroke z ročnimi granatami, eno ženo in enega moža z električnim tokom, eno deklico z vspe-njačo.

Iz Opatic nam pošilja g. Lunaček sledečo izjavo: Na notico objavljeno v Vašem uglednem listu št. 122. dne 1. junija 1918 pod naslovom »iz Opatic« izjavljam, da ne stojim z njo v nikakvi zvezi, da sem sicer pri nakupu ene hiše prijatelju učinil uslugo, v obče pa se ne bavim s temi posli — Opaticja, 3. junija 1918. Z odličnim poštovanjem Lunaček.

Mažarški kapital v Budvi. Iz Splita poročajo, da se je doselil v Budvo neki umirovljeni major von Kirchmayer. Vse je najprvo v njegov veliki

vrst. Vojstvo mu je šlo na roko, dajalo mu je delavce, semena in tako je nekaj časa kmetje preskrboval z zelenjavo, da se jim je prikupil. Pred par meseci pa je odšel na Dunaj in v Budimpešto in se tam domenil, z raznimi bankami za nakupovanje zemljišča v Dalmaciji. Sedaj se poroča, da bo dobil iz Budimpešte več milijonov za zgradbo kopališča in hotela. V ta namen se je že pogodil z nekim Maždarom in baje se že pogajata za razna zemljišča.

Iščejo se ml. Rožica, Terezija, Stanko in Jožef Leban pok. Gregorja in pok. Ane iz Gorice, na Placuti 22. Očeta je ubila granata, dne 17. novembra 1915 v Gorici, mati je umrla v tržaški bolnišnici leta 1916. Pri njej sta bila Stanko in Jožef. Kdor kaj ve o teh otrocih, naj sporoči na sledeči naslov: »Begunski odtok deželne odbora goriskega. Dunaj VIII. Schlesingerplatz 2/III.« Na dotično sporočilo naj se napiše številka 818/18 F.

Svojeja brata Karla iz Dola, Opatjeselo, išče sestra Alojzija Krulc, begunka v Chvaternbignu, posta Kralup na Češkem. Dve leti že ne ve nič o njem. Kdor bi kaj vedel, naj jej sporoči.

Begunska družina, obstoječa iz 6 članov, vseh delavskih moči, želi priti na kako posestvo v svrhu preselitve iz Češke na Kranjsko. Pojasnila daje Posredovalnica za goriske begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38/L.

Cesar in vojno posojilo.

Uradno poročajo: Cesar je sprejel dne 5. junija dopolne finančnega ministra dr. barona Wimmerja, ki mu je poročal o pogojih 8. vojnega posojila.

S toplim priznanjem se je cesar spominjal kreditnih zavodov, časopisja in številnih oseb, ki vrše težavno delo agitacije na deželi ter izrekel upanje, da bodo vsi ti faktorji storili, kar morejo.

Cesar je pripomnil: Upam, da mi boste meseca julija zopet poročali o sijajnem uspehu. Če stori vsakdo svojo sveto dolžnost, je uspeh zagotovljen. Čim trdnješe se izkažemo, tem bližje bo mir.

Končno je cesar sporočil finančnemu ministru, da je naročil, da podpisuje upravnih privatnih in vojinskih fondov za VIII. avstrijsko vojno posojilo 12 milijonov kron.

Dnevne vesti.

— Imenovanje. Davčni oficijal Fr. Gala v Brežicah je imenovan za davčnega upravitelja.

— Eleonora Endlicher. Primorska jugoslovanska omladina objavlja v hrvaških listih sledečo posmrtnico po pok. gospe Endlicherjevi, o katere smrti smo že poročali: »Na Dunaju je umrla 16. majnika g. Eleonora Endlicher, rojena Čehinja, mati pokojnega Ivana Endlicherja, ki je umrl kot narodna žrtev v graški kaznišnici, obsojen na pet let ječe. Ivan Endlicher je bil dijak sušaške gimnazije in l. 1913. izgnan za 10 let iz Hrvaške zaradi svoje nacionalistične propagande med mladino. Nastanil se je v Ljubljani, kjer je uspešno nadaljeval svoje delo med mlado slovensko generacijo in sodeloval pri »Preporodu«, ki je izhajal v Ljubljani in deloval za narodno ujedinjenje. Začetkom vojne so ga z drugimi mladimi ljudmi zaprli na ljubljanskem Gradu, nato pa v Gradcu, dokler ni podlegel boleznii, ki si jo je nakopal po neštih in vlažnih ječah. — Mati pokojnega, potra zaradi nesrečne usode svojega sina, ki so ga tako preganjali, je obolela tuze in žalosti, dokler se ni pred kratkim časom rešila vseh muk. Plemeniti in rodoljubni ženi večer spomin in pokoj! Ostali rodoljbi naše iskreno sočutje!«

— Izpiti iz državnega računstva v julijemskem terminu v Gradcu se prično 8. julija. Prošnje do 1. julija pri izpravevalni komisiji v Gradcu, Burggasse št. 2.

— Kam plovemo? Pišejo nam: Kakor čujemo, se v merodajnih krogih kujejo načrti, da naj se v jesen za prsiče nastavi še enkrat tako visoka cena, kakor je bila lansko jesen! S tem bodo brezdomno, tanjirane cene tudi pri drugih potrebščinah. Vojnih dobičkarjev to res ne bo nič bolelo — par tisoč kron več ali manj, to se jim nič ne pozna, — obrtnik bo seveda tudi lahko podražil svoje izdelke; vse kaj drugega je pa, kaj naj počne delavec, mali uradnik in sploh ljudje s fiksnimi plačami? Bodo pač morali plačevati tudi še enkrat tako velike plače, kajti sicer se bode voz, ki že sedaj tiči do pesti v blatu, popolnoma ustavil. Ako bi gotovi faktorji le nekoliko mislili, kam to vodi, pa bi gotovo cene skušali znižati, ne pa vedno zviševati! — Redek jubilej dela. Dne 12. junija t. l. praznuje gospod Fran Burja, uslužbenec tvrdke Zankl sinovi (preje tvrdka Hauptmann Adolf) v Ljubljani štiridesetletnico svojega zveštega in neumornega delovanja pri tej tvrdki. Mož, skoz in skoz kremenitega značaja in zvest načelom svobode slovenskega naroda, je imel vedno odprte roke za koristno narodno stvar. K temu redkemu jubileju čestitamo možu dela, kar najprisrčneje. Vsakemu podjetju so dolgoletni, zvesti nastavljeni pravi stebri in ponos delodajalca, zato kličemo g. Burja: na mnoga leta!

— Vpokojeno učitelstvo ter učiteljske vdove (stanujoče v Ljubljani) se opozarja v njih interesu, da se brez odloga zglašajo pri g. S. Puncuho, nadučitelju v Marjantovi ulici št. 18.

— Oprostitev preskrbitevalcev krme. Domobranksko ministstvo je odredilo, da se letos preskrbitevalci krme, to so: nepogrešljivi komisariji, podkomisariji, nakupovalci, stiskalci in strojniki do 31. avgusta oproste črno-vojniške službe. Prošnje je vlagati potom svoje občine in politične oblasti na c. kr. vojaško poveljstvo.

— Kose in srpi pod zaporo. Ministrska odredba določa, da je pošiljanje kos in srpov podyrženo transportnem dovoljenju, katero sme izdati sam Gospodarska Zveza izdelovalcev kos in srpov v Kirchdorfu na Zgornji Avstrijskem.

— Za posestnike travnikov v Ljubljani. Vsi ljubljanski posestniki travnikov, ki žele dobiti vojaške kosce, naj se do sobote zglasijo v mestnem gospodarskem uradu.

— Dolžnost naznanila za kostonjeves. Kdor ima v Ljubljani v zalozbi ali garstvu kaj posekanega lesa, pravica kostonja, za mora v smislu tozadevne ministrske naredbe do 10. t. m. naznaniti pri gospodarskem uradu mestnega magistrata. Naznanilo je podati po stopnju z dne 25. maja t. l. Opustitev naznanila se bode strogo kaznovalo.

— Cene obdačenega, rafiniranega spirita. Na podlagi določila o. k. r. urada za ljudsko prehrano so se določile maksimalne cene za prodajo obdačenega, rafiniranega spirita v okrožju stolnega mesta Ljubljane tako-le: za prodajo v množinah nad 25 litrov, 1 l. po 7 K 94 v; za prodajo v množinah nad 1 liter vstaveš 25 litrov, liter po 8 K 64 v. ter za prodajo v množini 1 liter in manj liter po 10 K 64 v. Razum tega so dopustili se približki za posodo in za ovoj, toda le po lastni ceni. Te cene veljajo za okrožje mestne užitinske črte; za one dele mesta, ki so izven te črte, so cene za 14 v. nižje. V vseh lokalih, kjer se prodaja obdačen rafiniran spirita, morajo biti cene nabite na vidnem mestu. Prestopki se bodo strogo kaznovali. Ta odredba stopa takoj v veljavo.

— Krajna skupina c. kr. poštnih in brzojavnih uslužbencev v Ljubljani, in posebej v podporno društvo, imata svoj redni občni zbor, v soboto 8. junija, ob 6. uri zvečer, v restavraciji pri Malici, Selenburgova ulica št. 7. Gospodski člani se vnapredu prosi, da se zanesljivo udeležijo, kateremu bode čas pripadati. — Odbor.

— Goriška realka. Razpisano je mesto ravnatelja na c. kr. državni realki v Gorici. Prošnje do 20. junija.

— 13 mest gozdarskih pomočnikov razpisanih. Pri gozdarskem in domenskem ravnateljstvu v Gorici, ki se nahaja sedaj v Hofgastelnu, je razpisanih 13 mest gozdarskih pomočnikov. Prošnje do 20. junija t. l.

— Umrla je v Belovaru c. in kr. stotnik Sava Dobrič, brat ljubljanskega trgovca g. Emil Dobriča. N. v. m. p. l.

— Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. V času od 26. maja do 1. junija se je rodilo v Ljubljani 13 otrok, umrlo je 23 oseb, med njimi 13 domačinov. Za jetiko je umrlo 5 tujcev in 5 domačinov. Oboleli so: za tifuzom 2 vojaka, za gripo 2 domačina in za vrtico 2 domačina.

— Ureditve prometa z nekaterimi zdravili. Kr. zmanjkuje zdravil, je izdalo notranje ministrstvo naredbo za ureditve prometa z zdravili. Ustanovi se strokovna poslovalnica, v kateri bodo zastopani strokovni krogi. Ugotovi se najprej zaloga zdravil določenih, ki se bodo oddajala le v neobhodni potrebi. Naredba obsega tudi posebne omejitve o zdravniškem zapisovanju in o oddaji zdravil.

— X. c. kr. avstr. razredna loterija. Zrebanje 1. razreda se vrši 11. in 13. junija t. l. Srečke za ta razred pripravila ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Trstu, Celovcu, Celju, Splitu in Gorici (t. č. v Ljubljani). Cene srečk: 1/4 40 K, 1/2 20 K, 3/4 10 K, 1/8 5 K.

— Spodnješkarji so vabljeni, da se v kar največjem številu udeležijo ustanovnega občnega zbora krajevne politične organizacije JDS za Spodnjo Šiško. Vrši se v soboto, dne 8. junija 1918 ob 8. zvečer v gostilni gosp. Petra Stepiča. Kdor se ni član krajevne organizacije, lahko pristopi na občnem zboru. Celoletna članarina znaša 1 K 50 vln.

— Iz Domžal nam poročajo: V nedeljo, dne 2. junija so uprizorili v Sokolskem domu dekleta in fantje igra »Oj ta Polonica« in »Čevljar in krojač«. Cisti dohodek je bil namenjen za družbo sv. Cirila in Metoda, ki dobi 150 kron. K temu je nabral še 50 kron g. Jezernik v gostilni g. Müllerja od gostov, kateri niso šli k predstavi. Igra je izvrstno uspela in se bo ponovila dne 16. junija ob 4. popoldne. Vsem, ki so pripomogli, da se je vse tako v redu izvršilo, bodi zahvala in priznanje.

— Umrli je v Trzinu na Gorenjskem po kratki bolezn gospa Mici Marinkič, roj. Lončar, soproga tamkajšnjega notarja gosp. Matija Marinka. Pokolnici trajen spomin, prizadeti rodbini odkrito sožalje!

— Iz Litije nam pišejo: Litjska aprovizacija je slična uradovanju litjskega urada za podporo. Če dobimo vsakega pol leta ali vsake tri mesece na dve karti sladkorja za hišo, po smo lahko veseli. Moka in drugo pa že ne vemo več, kako izgleda v litjskem okraju. Kdo jo spravi? Kresniška občina je pridela litjskim trgovcem, ki pa nam tako izvrstno dele, da že dva meseca nismo dobili sladkorja, ne moke. Za april in maj še nič, in danes je 1. junij. Ali naj poginemo gladu? Kje bi bila ta pomoč, svetiki, kdor ve!

— Na Planini pri Vipavi je dne 30. maja 1918 umrl v starosti 59 let gosp. Ivan Marc, posestnik žage in moderno vravnane milne »Novakov milne« ter obširnega zemljišča. Pokolnik je bil znan daleč na okrog kot vzoren kmetovalec, značajan, zvest pristav in zaupnik narodno - napredne stranke. Njegova gostoljubna hiša »Novakov milne« je marsikomu v dobrem spominu. — V soboto, dne 1. junija smo ga pospremili iz hiše žalosti na zadnji poti na Planino. Pogreb je otvorila šolska mladina z učiteljsvom, a za to se je vrstila dolga vrsta pogrebcev. Obilna udeležba na pogrebu iz cele Vipavske doline in tudi bližnje Gorice je pokazala, koliko odkritih prijateljev si je prisvojilo blagodarno srce prerano umrlega. Planina ni še videla tako veličastnega pogreba. Vrelo slovenskemu vzornemu trajen spomin, preostali naše sožalje!

— Na postaji Zidan most je izgubilo 13-letno dekle s hodnika na vlak otroško oblečko petletne Milice Kolenc, sroto v holi od začeta vojne izgubljenega očeta. Oblečka je bila iz batista z modrimi pikami. Upam da pošteni najditelj vrne oblečko, kajti vsakdo se mora usmiliti široke brez očeta. Oblečka naj se odda na naslov: Amalija Kolenc, Loke 50, pošta Zagorje ob Savi.

— Občni zbor celjske podružnice Cirila Metodove družbe v Celju se vrši v soboto, dne 8. junija ob 4. zvečer v gostilniških prostorih Narodnega doma.

— Vpisovalje v I. razred c. kr. samostojnih gimnazijskih razredov z nemškimi in slovenskimi učnim jezikom v Celju se bo vršilo dne 28. junija in 15. septembra 1918.

od 8. do 9. popoldne. Od 9. ure naprej sledi sprejemni izpit.

— Petindvajseti občni zbor »Savinske podružnice Slov. Plan. Društva« se vrši v nedeljo, dne 9. junija 1918 ob 9. uri popoldne v sejni dvorani celjske Posojilnice v Narodnem domu v Celju. Spored: Nagovor načelnika. — Poročilo o društvenem delovanju. — Blagajniško poročilo. — Razgovor o praznovanju 25letnice podružnice. — Slučajnosti. Ker prvi občni zbor po pravilih ne bode sklepečen, vrši se točno ob 10. uri popoldne isti dan s istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je sklepečen ob vsakem številu navzočih. K mnogobrojni udeležbi vabi vnapredu načelstvo.

Velika poljedelska škoda okoli Gradca.

Poroča se, da je mraz zadnjih dni, zlasti ponoči od 4. na 5. junija napravil v poljedstvu in na drevju veliko škodo.

Asta Nielsen jutri v petek v »Kino Centralu« v deželnem gledališču.

Prvakinja filmskih igralk Asta Nielsen nastopi jutri, v petek, v velikem filmu »V vrtincu življenja« v »Kino Centralu« v deželnem gledališču. Ta film se sme v Ljubljani predstavljati samo en dan, ker je tako silno zaseden po drugih velikomestnih kinogledališčih. Nekaj posebnega so v tem filmu prekrasne obleke Aste Nielsen — pred seboj vidimo pravico modno serijo.

2763

— Ona ženska, katera je pri dohodu večernega kamniškega vlaka minulo nedeljo pobrala na kolodvoru izgubljeni mali damski plet, naj ga blagovoli proti napitnim poslati v trgovino Vaso Petričiča. Glavni trg, ter oddati gđ. blaginjakarici.

Dotična oseba, ki je odnesla dne 3. junija v restavraciji na južni železniški dežnik, je na videz znana, ter se opozarja, da ga takoj v restavraciji vrne, ker bi se sicer postopalo proti njej sodnim putem. 2783

Izgubljena je bila danes popoldne črna ročna torbica z okrog 150 K denarja od Kranjske hranilnice do Stritarjeve ulice in nazaj do Dunajske ceste. Odda naj se proti nagradi na naslov Alojzij Podbol, Škofja ulica št. 13.

Aprovizacija.

— Jajca za III. okraj. Stranke III. okraja prejmejo jajca v petek dne 7. t. m. v cerkvi sv. Jožefa, vhod skozi glavna vrata. Jajca bodo prodajali popoldne od 8. do 11. in popoldne od 3. do pol 6. S seboj je treba prinesiti nakazilo za mas. Vsaka oseba dobi največ 10 jajc. Jajce stane 70 vinarjev.

— Zanje za stranke prvega okraja. Stranke prvega okraja prejmejo kisto zelje na nakazila za mas v petek, dne 7. junija pri Jakopiču na Mirju. Določeno je ta - le red: Od 8. do 1/2 9. št. 1-100, od 1/2 9. št. 101-200, od 9. do 1/2 10. št. 201-300, od 1/2 10. št. 301 do 400, od 10. do 1/2 11. št. 401-500, od 1/2 11. št. 501-600; popoldne od 2. do 1/2 3. št. 601-700, od 1/2 3. št. 701-800, od 3. do 1/2 4. št. 801-900, od 1/2 4. do 4. št. 901-1000, od 4. do 1/2 5. št. 1001-1100, od 1/2 5. do 5. št. 1101 do konca. — Stranke dobe za vsako osebo 2 kg. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 80 vln., vse druge stranke po 2 kroni.

— Čevlji z lesenimi podplatmi za posle. Mestna aprovizacija bo oddajala čevlje z lesenimi podplatmi za posle v petek, dne 7. junija popoldne od 2. do 4. na Poljanski cesti št. 13. Stranke naj prinesejo s seboj potrjeno gospodarja, da res nimajo čevljev.

Prosveta.

— »Ljubljanski Zvon«. Vsebinska največja zvezka: 1. Ant. Debeljak: Skrivnosti. 2. Janko Samec: Čretna nedelja. 3. Alojz Kraigher: Mlada ljubezen. (Dalič). 4. Vladimir Levstik: Gadje gnezdo. (Dalič). 5. Ant. Debeljak: Tuiki. 6. Janko Samec: Odlomek. 7. Franjo Roš: S plamenico. 8. Rudyard Kipling - Bogomil Udovič: Pooreeska bisara. 9. Anton Debeljak: Vsakdanje čudo. 10. Albin Prepeluh: Dubrovnik. 11. E. Gangl: Katarinčina. 12. Ferdo Kozak: Rondo. 13. Pastuškin: Deva v črni. 14. Književnost in umetnost. J. A. Glonar: P. Stanislav Škrabec: Jezikoslovni spisi. — Dr. J. A. Glonar: Klasič Viekoslav: Život i dela Pavla Rittersa Vitezovića. A. Debeljak: Annie Vivanči: Kirke. 15. Lisek. —h.: Ks. Meška »Njiva«. — A. Debeljak: Henri Barbusse. — Kocbek: Triglav v Ekehardu. — Dr. P. Mitrovič (Sarajevo): Jedan Prešeren. 16. Kulturno - politični pregled. Dr. Ramovša: Časopis za slovenski jezik. Književnost in zgodovina. — Dr. J. S. — A. S.: Carniola. — Anton Loboda: Pro-

blemi malega naroda. — Peter Jug: Naše narodno gospodarstvo.

— Štekljevo historično slovnico slov. jezika namerava izdati Zgodovinsko društvo v Mariboru. To pa bi se moglo zgoditi le ob zadostnem številu naročnikov in ob posebnih podpori slav. občinstva. Zato prosimo, da se vsakdo takoj prijavi, da tako omogoči izdajo dela, ki bo gotovo obogatilo slovensko znanost. Premožnejši rodoljubi in denarni zavodi pa se naj spomnijo podjetja s blagohotnimi podporami.

Preradovičeva proslava v Beču. Z Dunaja nam poročajo: U ponedeljak dne 13. maja nadlože se vsi ovdanji Jugoslaveni v srednji dvorani Konzerthausa, da svedečano proslave stogodišnjico rođenja velikega pesnika. Osim ovdanji Jugoslavena dodlože na proslavu i predstavnici kulturnih krugova iz Hrvatske, a medu njima zagrebački načelnik prof. Srkulj, zatim pesnik Vojnović, dr. Bazala, dr. Corović i. dr. Kao zastupnici Ceskega sv. za dodlože predsednik Stanjek i zast. Haberman. Ta večer bilaje pravo slavensko narodno slavlje. Počasni predsednik prof. dr. V. Jagić, sam duboko ganut sečajući se svojih mladih godina i prijateljevanja s pesnikom, pozdravio je toplim rečima prisutne i u svoje ime i u ime odsutnoga predsednika dr. Koroseca, a zatim je nar. zast. dr. Tresić-Pavičić prikazao Preradovića kao pesnika i osobito istaknuo onaj deo njegove poezije, koji i za dandanas ima svoje osobito označenje. Pesnik Katalinić-Jeretov, koji sada boravi u Beču, pročitao je jednu svoju lepu pesmu u slavu Preradovića, spevanu baš za to večer. Trinaestogodišnji umetnik na guslama Milan Jovanović odgudio je uz pratnju gđice Mire Malančec Ševčikovu »Holk modrook« na vanredno lep način. Uz pratnju svoga brata otisvrao je još jedan komad. Za glazbeni deo ove večeri osobito se zauzeo vrli glazbenik, Benito Bersa. G. Bersa preuzeo je dragovoljno na sebe posao, da baš za ovu bečku proslavu Preradovića uglazbi više njegovih pesama. Bariton Vušković otpjevao je svojim krasnim glasom Crni dan, gđica Martina Blažaković svojim vanredno lepim sopranom Jeliću, Primorsku pjesmicu i Kad? Osim toga pevala je i još Dvorčakovu Rusalku. Vušković pevao je još Zajčevu Metačku elegiju. Iza odmora očitao je nar. zast. prof. Spinčić Preradovićevo kulturno delovanje. cand. inž. Ribić je živim temperamentom recitovao Preradovičevu Odu Slavjanstvu i još jednu pesmu. Na glasuivru je virtuos Ante Trost otisvrao umetnički Sukovu Legendu i Rahmaninovu Humoresku. Preradovičevu glasovitu budilicu »Zora puca bit će dana« uglazbio je g. Bersa za mešoviti zbor, te je s ovim vanredno lepim glazbenim komadom, s zaključnim govorom zastupnika Dra Tresić-Pavičića, s nekoliko pozdravnih reči pesnika Vojnovića, te otpjevanjem himne »Oj Slavenci, zaključena ova prava narodna proslava znamenitoga dana u tudjem svetu. — I ako biahu troškovi veoma veliki postignut je čist dobitak od 6316 K. Od toga je opredeljeno 1000 kron za Krokov spomenik, 3000 K za decu iz Dalmacije, Istre, Bosne i Hercegovine, 1000 K za obnovu Gorice, 1200 K za dva darovita diaka, kipara i glazbenika, u Beču, a napokon 116 K za potporu nekoj siromašnoj deci u Beču.

— Nov mesečnik za žensstvo. Prejeli smo sledeči okli: Slovenke! Boj za našo narodno samostojnost, za našo troedno Jugoslavijo pod žezlom habsburško - lorenške dinastije je javno dokazal, da so naše slovenske žene, naše slovenske matere, naša slovenska dekleta vedno in povsod pripravljene stopiti v prve vrste bojevnikov za našo staro pravdo. Ko njihovi sinovi, očete, bratje prelivajo svojo kri tam zunaj, se bore slovenske žene, da obranijo svoje lastno grudi. Treba je pa, da se te množice naših slovenskih žen stregno, organizirajo, združijo, da pojde vse za eno, ena za vse. V ta namen je pa treba skupne vezi — in ta naj bo časopis »Slovenska žena«, ki bo začel izhajati v najkrajšem času. List bo organiziral, združeval, priučal bo pa tudi zabavno in poučno čtivo izpod peres naših najboljših pisateljic in pisateljev. Že prva številka obiluje članke naših prvoboriteljev gđ. Cilke Krekove, načelnika »Jugoslovenskega klubca«, drž. poslanca dr. A. Koroseca, voditelja tržaški Slovenec, drž. poslanca dr. O. Rybafa, drž. poslanca J. Gostinčarja, povesti naših najboljših pisateljic in mnogo podučnega čtiva. Pozivljemo vse slovensko žensstvo, naj se oklene tega našega glasila, naj ga naroča ter razširja od vasi do vasi, od hiše do hiše. Naj ne bo slovenske hiše, ki bi ne imela naročene »Slovenske žene«. »Slovenska žena« bo izhajala enkrat

mesečno in bo celotno za celo leto 14 K. Naročnino in rokopiše pošiljajte na upravnistvo oziroma uredništvo »Slovenske žene«, Ljubljana 7. — Konzorcij. — Kakor nam poročajo, je izdajatelj in urednik mesečnika »Slovenska žena« g. Ivan S e g a.

Razne stvari.

• Trgovine na Dunaju. Od leta 1914 do 1917. je prenehalo na Dunaju posloovati 9221 trgovin in delavnic.

• Visoka starost. V Lambachu pri Lincu je umrl duhovnik Matija Muchner, star 100 let.

• Sladkor iz Ukrajine je stal na Dunaju 8 do 10 K. Navijači cen so povisali ceno na 28 K.

• Štiri milijoni kron, najdeni v vlaku. V vlaku, ki je prišel 17. t. m. v Novi Sandec iz Tarnova, so našli kovčeg, v katerem je bilo denarja štiri milijone kron. Nihče se ni še ozglašil za ta denar.

• Listje mesto tobaka. Dva mlada moška v Zagrebu sta prodala lansko jesen Matildi Havrankovi več omotov tobaka, v resnici pa ni bilo tobaka v omotih, marveč listje. Havrankova je trpela škodo 937 K. Oba moška sta obsojena vsak na 2 meseca težke ječe.

• 40.000 oseb brez čevljev v Budimpešti. Pri popisovanju prebivalstva v svrhu, da se uredi oddajanje čevljev in v svrhu uvedbe karte za čevlje se je dognalo, da je v Budimpešti 40.000 oseb brez čevljev in morajo hoditi bos. Magistrat se je zavzel za to, da morajo biti obuti najprej bos.

• Gnjile ribe in centrala. Mesto Inomest je bilo naročilo iz Hamburga vagon rib. V mirnih časih je bila taka pošiljatev v Inomestu v 6 dneh neposkodovana. Sedaj pa je moral vagon na Dunaj, da ga je centrala pregledala in tako so dospelo ribe v Inomest gnjile, nevjutne. Te centrale so prave zavezničje entente.

• »Več hrane!« Pred občinsko poslopje nekega švedskega mesta je prišlo številno občinstvo ter je začelo tam kričati: Zahtevamo več hrane! Zupan je stopil na balkon in ko je čul neprestani krik »več hrane!« je odgovoril: Ta je jako pametna misel, počakajte malo, stopim tudi jaz k vam pa bomo vsi skupaj klicali: »več hrane!«

Kaj ubrani Vas in Vaše sivoce v bodoče pred budo? To vam pove naš prospekt o vojnopolosilnem zavarovanju, ki vam ga pošljemo radovoljno. Glavna poslovalnica zavarovalnice »Anker« v Gradcu, Rauberg. 20. (2679)

Gospodarstvo.

— »Ljubljanski kreditna banka«. V mesecu maju vložilo se je na vložne knjižice in na tekoči račun 13.818.154 kron 20 vln., dvignilo pa 12.978.282 K 76 v. Stanje vlog koncem maja 43.101.881 K 71 v.

— Za poljedelce. C. kr. poljedelsko ministristvo (An das Departement) tudi letos zagotovilo poljedelcem, da dobe pravočasno v svrhu obdelovanja polja in mlače za stroje gorljive tekočine. Zaradi težkosti pridelovanja mineralnih oli pa ne bodo mogli dobiti čistega bencina, marveč le težki bencin (teža 0.745), v glavnem le mešan bencin (teža 0.760 do 0.770) in bencolovo mešanico (iz bencola in petrolejskega bencina) in še to v manjši meri. To se bode pa oddajalo neposredno poljedelcem. V poštev pridejo le motorji, ki se rabijo za mlačev in obdelovanje polja. Kdor hoče te tekočine dobiti, mora v smislu tozadevne ministrske naredbe natančno izpolniti predpisane rumene tiskovine ter jih potrditi po občinskem uradu poslati neposredno na poljedelsko ministristvo (An das Departement XXVI des k. k. Ackerbauministeriums) ki bode potem nakazalo poslovalnicam, da dopolnijo zaprosili bencin. Do preklica bode oddajale bencin sledeče tvrdke: Teerag - Aktienesellschaft für Teerfabrikate, Dunaj III. Margarete 25 in njena podružnica v Pragi, Gerson Böhm u. Rosenthal, Benzin u. Ölwerke G. m. b. H. Dunaj XX., Donauschlingasse 20, Schön u. Kreidl Dunaj III., Dietrichgasse 5, Alois Brev, Praga II. Na Florenci 17 ter inženir Jožef Bareš v Budiovcih. Glede plinovitih in surovih oli za mazanje motorjev se imajo interesi obračati v smislu tozadevne ministrske naredbe na trgovsko ministristvo (Mineralölabteilung des k. k. Handelsministeriums).

— Ureditve prometa s krompirjem. Prehranjevalni svet je imel 5. t. m. sejo, v kateri se je bavil z ureditvijo prometa s celim pridelkom krompirja. Poročal je državni poslanec dr. Schreiner in potašnila je da predsednik dr. Paul Ravnatelj Eldersch se je energično postavil proti temu, da bi nova naredba prinesla zopet kontingentiranje, kakor lansko leto. Prehranjevalni svet se je z večino pridružil temu naziranjju. — Ogrožena žetev. Iz Budimpešte poročajo, da je slana naprvala veliko škodo v delih komitata Szatmar in v okolici Budimpešte, kakor tudi v drugih komitatih. Škoda je posebno velika na sočivju in povrtinah. Krompir, koruza in fižol so trpeli samo tam, kjer so bili že v cvetju. — Izvoz v Ukrajino. Z Dunaja poročajo, da je dosedaj pripravljenih 5 vagonov izvoznega blaga za Ukrajino.

Darila.

Za vojaški dom v Ljubljani so nadalje izročili sledeča darila Alfonz baron W u r z b a h 100 K, in šolska mladina na l. mestni deški slovenski ljudski šoli 70 K.

Dijakemu podpornemu društvu »Domovina« je daroval g. Adolf Ribnikar mesto venca na krsto g. inženirja Alberta Ketteja na Bledu 20 K.

Za novo šolo v šentvidskem okraju v Trstu so darovali narodni Postojnčani 237 kron 90 vln. (Imen darovalcev, ki nam jih je poslala Podružnica C. M. Trst, okraj Št. Vid, radi pomanjkanja prostora žal ne moremo priobčiti.)

V proslavo »Karlovega tedna« in počaščenje rojstnega dne Njenega Veličanstva cesarice, so zložili zavedni Slovenci v rodoljubni hiši Župančičevi v Ljubljani povodod gospodarjevega godovanja 65 K za

slovenske oslepele vojake in 65 K za slovenske invalide.

Za goriške begunce: Gospod Vinko Demšar v Zireh je nabral v sokolski dvorani v Zireh znesek 137 K in ga poslal Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani. Posredovalnica izreka tem potom gosp. nabratelju in vsem blagim darovalcem svojo najtoplejšo zahvalo.

Za vojake - slepce je hišni posestnik v Ljubljani g. Josip Schrey, bivši restavratore na tukašnjem mestnem kolodvoru, moji soprogi g. E. Geduldigerji daroval znesek 100 kron. V imenu njenih podpore potrebnih varovancev mu bodi tudi tem potom izrečena iskrena zahvala. — Generalstabin zdravnik dr. E. Geduldiger, šefzdravnik garnizije.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poklonilo slov. podp. in izobraž. društvo »Domovina« v Gradcu znesek 200 kron povodom obletnice majniške deklaracije. — V kvartirni Krapš v Ljubljani se je nabrala vsota 100.50 K povodom obletnice jugoslovenske deklaracije. — Omlize »Peter« na skal sedl in kar naprej žvižga je zbralo zopet 29. maja t. l. 73 K, k temu je prispeval g. Suhadolnik 37 K in 6. junija vsoto 30 K. — Na mesto venca na grob gđ. Marije Šribarjeve v Spod. Hudinji pri Celju so darovali: gg. Vinko Sorčič iz Kapel pri Brežicah in Josip Šribar iz Novih dvorov vsak po 20 K, Jakob Šribar iz Dobove pa 12 K. — C. M. podružnica na Trojanah je jako delavna, to nam pokaže o vsaki priliki veseli ali žalostni. Povodom smrti članice gđ. Friderike Konešgove je darovala podružnica glavni družbi 30 K. — V isti namen je nakazala gđ. Cika Konšek 50 kron v spomin na svojo ranjiko teto. Omlize je žalujočih znancev ranjike gđ. Fricl je nabralo v gostilni Konškovt na Trojanah 54 K na mesto venca na krsto. Blag spomin pokojnici, a darovateljem iskrena hvala!

Upravnistvu naših listov so poslali: Za oslepele slovenske vojake v Offenheimu v Gradcu: Karel Vidmar iz Moosbirnbauma 16 K, zbral med 6 tovariši in Ivanka Česnik iz Senožec 20 K, mesto cvetk na grob svakini g. Mar. Česnik. Skupaj 36 kron.

Za Ciril - Metodovo društvo: Angela Zafred iz St. Petra na Krasu 30 K, nabrala med svati na pirovanju g. Dirr roj. Pirnat; Franc Drobnič, civil. komisar, bojišča, 6 K 75 vln.; Robert Marschitz iz Gradca 45 kron, nabrali Triglavci v Gradcu; Magerl iz Radeč pri Zidanem mostu 54 K, zložili podčast. Sturm in Cerny ter moštvo 4/17 stavb. stotnik; Ivan Dovjak, poštni nadoficijal iz Novega mesta 15 K, nabral v veseli družbi v Narodnem domu; Ivan Valenčič, stotnik, z bojišča, 20 K; Janko Skerbec, nadučitelj v Višnji gori, 22 K, zbral odbor višnjegorskega lovskega kluba v gostoljubni hiši g. M. Omahna in »Gorenjski Cerkljani« 30 K, zbrali na svatbi g. I. Kerna in njegove Metke. Skupaj 222 K 75 vln.

Za oslepele slovenske vojake: Irma Scheligo, učiteljica iz Smarna pri Sloven. Gradcu, 200 K, donos dne 30. maja prirele tombole v proslavo obletnice jugoslov. deklaracije; Ivan Valenčič, stotnik, z bojišča, 20 K, in »Gorenjski Cerkljani« 50 K, zbrali na svatbi g. Ivana Kerna in njegove Metke. Skupaj 270 K.

Za vdove in sirote v vojni padlih vojakov: Franc Drobnič, civil. komisar, z bojišča, 6 K 75 vln.

Za dr. Krekove spomenik: Ivan Dovjak, poštni nadoficijal iz Novega mesta 15 K, nabral v veseli družbi v Narodnem domu; Franc Blažon, urar iz Novega mesta 70 K, nabral pri Krekovi slavnosti dne 30. maja v Narodnem domu ob polnočnem nagovoru; Ivan Valenčič, stotnik, z bojišča, 10 K, in »Gorenjski Cerkljani« 70 K, zbrali na svatbi g. Ivana Kerna in njegove Metke. Skupaj 165 kron.

Za narodno gledališče: V. Držaj, v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji, 40 K, nabralo dne 2. junija omlize v gostilni pri »Stemburju« v Kandiji pri Novem mestu.

Za politične preganjance: Jurčič Viktor pri II/97, nadomest. stotnik v Radkoni, 16 K, zbrala mala družba ob obletnici deklaracije.

Za goriške begunce: Ivan Valenčič, stotnik, z bojišča, 20 K.

Za diškso podporno društvo »Domovina«: Vi. Breskvar, magist. komisar, 190 kron, darovala kot izvedeniško pristobino pri neki komisiiji gg. Josip Seidl in Peter Stepič.

Za slovensko šolo v Mariboru: »Gorenjski Cerkljani« 35 K, zbrali na svatbi g. Ivana Kerna in njegove Metke, in Gabro Glišič iz Ljubljane, 100 K. Skupaj 135 K.

Za učiteljski konvikt: »Gorenjski Cerkljani« 45 K, zbrali na svatbi g. Ivana Kerna in njegove Metke.

Za dr. Krekovo goriško ustanovo: Družba v Gorici zbrala dne 30. maja letos 125 kron.

Srčna hvala!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 31. maja: Frančiška Hribnik, žena skladiščnega mojstra v pok., 60 let, Gasilska cesta 240.

Dne 1. junija: Ivan Vončina, delavec, 69 let, Radečkova cesta 9. — Ivan Kodrič, ogibalni čuvaj v pok., 81 let, Radečkova cesta 9. — Terezija Snoj, gostja, 81 let, Karlovska cesta 7.

Dne 2. junija: Milka Primec, krojačeva hči, 2 let, Karlovska cesta 32. — Silva Matjašič, pleskarjeva hči, 5 mesecev, Karlovska zemlja 35.

Dne 4. junija: Ljubko Prezelj, hiralce, 14 let, Radečkova cesta 9.

Brez posebnega obvestila.

Mesni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrjeni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naša iskreno ljubljen mama oziroma hči, sestra, tašča, svakinja in teta, gospa

Josipina Mizerit

trgovka, gostilničarka in posestnica iz Gorice

v sredo dne 5. t. m. po dolgem, mukepolnem trpljenju, prevlečena s tolažili sv. vere, bogu vdano preminula.

Truplo nepozabne pokojnice se bode v petek dne 7. junija 1918 ob 2. uri popoldne v mrtvaški veži deželne bolnice svečano blagoslovilo, nato prepeljalo na pokopališče pri Sv. Križu in pozneje prepeljalo v Gorico in tam položilo v lastni grobnici k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 6. junija 1918.

2779

Žalujoči ostali.

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš skrbni oče, gospod

Toni Novinc

dne 30. maja v Logu pod Mangartom nenadoma preminul.

Pogreb dragega nam rajnika se vrši v nedeljo popoldne na domače pokopališče v Bovcu.

Toni, Emilija, Josipina, Suzana, Marija, otroci. Marija Novinc, snaha. — Franc Mihelič, Alojz Kravanja, zeta.

Zahvala.

Za vse blage dokaze srčnega sočutja povodom smrti nepozabne, iskreno ljubljene soproge, mamice, stare mamice in tašče, gospe

FANI PERHAUZ,

kakor tudi za mnogobrojno, predrago pokopnico časteče spremstvo na zadnji poti, **kar smo vsem preserčno zahvalni.**

V Krškem, 31. majnika 1918.

2753

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja tekom dolge bolezni in ob smrti našega predragega soproga, oziroma očeta, brata i. t. d. gospoda

IVANA MARCA

posestnika

ki so nam bili v dneh žalosti v veliko uteho, izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najiskrenejšo zahvalo. Zahvaljujemo vse, ki so v tako izrednem številu spremili blagega pokojnika k večnemu počitku, zlasti prečastito duhovščino, p. n. odbornike »Slapenske posojilnice«, učiteljsvo in šolsko mladino planinske šole, p. n. uradništvo ter vse, ki so nam povodom te bridke izgube tako tolažilno izražali svoje sožalje.

Planina pri Vipavi, dne 2. junija 1918.

2790

Globoko žalujoči ostali.

Dragoceno arondirano na Dolenjskem ležeče

POSESTVO

v izmeri več ko 130 oralo (sestoječe iz gozdov, njiv, travnikov in pašnikov) z mlinom, drugimi poslopji in enim posebnim vrednostnim objektom **se proda.** — Vpraša se pri

Dr. Ottonu Vallentschagu, odvetniku v Ljubljani, Franc Jožeta c. št. 5.

Restavracija „Slon“

se prav toplo priporoča vsem cj. gostom za mnogobrojni obisk.

2789

Prilčno 100.000 K

denarja bi se posodilo po zelo ugodnih plačilnih pogojih na prvo vknjižbo na hišo ali posestvo na deželi. — Kdo, pove uprav. »Slov. Nar.« — 2787

Mirna stranka brez otrok išče za avgust ali november lepo

stanovanje

obstoječe iz 4—5 sob in vseh pritliklin. Ponudbe pod „M. R. 372/2334“ na upravnštvo »Slovenskega Naroda«.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih

razglednic.

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

KROMPIR

zamenjam za sladkor. — Kdo, pove upravništvo »Sloven, Naroda«. — 2704

Na prodaj sta dve dobro ohranjeni

moški kolesi.

Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«. 2786

Na prodaj je nekaj

damskih bluz

cena od K 45.— do K 56.— Hlače Terezije

cesta št. 13, II. nads. vrata 107. 2745

DVE SOBI

z opravo ali brez oprave v sredini mesta išče soliden gospod za takoj ali pozneje. Ponudbe pod: „ugodno 2702“ na upravnštvo »Slovenskega Naroda«.

Tesarje in mizarje

proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbjeno) sprejme ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica št. 11. 175

Službo hišnice ali postrežnice

išče z uporabo stanovanja samostojna ženska. Ponudbe na upravnštvo »Slovenskega Naroda« pod „hišnica 2785“.

Trgovsko pomočnico

sprejme tvrdka Jos. Errath v Mokrog, Dolenjsko. 2712

Iščem nujno

mehlovano stanovanje

z 2 sobama, event. s kuhinjo in posebnim vodom. Pismene ponudbe na upr. »Slov. Nar.« pod: „G. B. 2724“.

KROMPIR

zamenjam za moko, mast ali sladkor. Natančneje: Kolizejska ul. 12, pri hišniku. 2478

Iščem krotkega

srnjaka

za oplemenitev srne. — Ponudbe na: A. Paulin, Podbrežje, Gojenjsko. 2750

Spreten

krojaški pomočnik

za večje delo se sprejme takoj. — Hrana in stanovanje v hiši. Viljem Pfundner, Kranj.

Mirna stalna stranka išče za takoj ali za pozneje v Spodnji Šiški

STANOVANJE

obstoječe iz 2, 3 ali 5 sob s pritliklinami, ali pa v mestu s tremi sobami. Prednost imajo stanovanja v Spodnji Šiški ob glavni cesti. — Ponudbe na F.B. 2774 na upravn. »Sloven. Nar.«

ASTANIENSEN

jutri v petek v samo en dan

KINO CENTRAL v dež. gledališču

v velikem filmu

„V vrtincu življenja“.

Ta prekrasni film se more v Ljubljani predstavljati samo en dan, ker je tako silno zaseden po drugih velikomestnih gledališčih. — Nekaj posebnega so v tem filmu prekrasne obleke ASTE NIELSEN — pred seboj vidimo pravcatno modno revijo.

Ni za mladino.

2767

Mehlovano stanovanje

(2 sobi in kuhinja) se odda s 1. julijem. Kje, pove upr. »Sl. Nar.« 2762

Lepa, zračna,

mehlovana soba

s posebnim vodom **se takoj odda.** Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« 2775

Proda se dobro ohranjena

salonska OBLEKA

in zimska suknja. — Spod. Šiška, Vodnikova cesta 21. — 2704

Proda se dobro ohranjeno

moško kolo.

Vpraša se pri strojniku v kopališču pri „Slonu“. 2776

Dam živila za dobro

moško kolo.

Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« 2773

Iščeta se za 1. julija t. l.

2 lepo opremljeni sobi s porabo vrta, eventualno tudi v okolič Ljubljani. Vprašanja na upr. »Sl. Nar.« pod „Julij 2770“.

Išče se zanesljiv štacunski

HLAPEC

Kje, pove iz prijaznosti upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 2752

Hišna (sobarica)

zmožna obeh deželnih jezikov. Iščemo mesta, najraje v kakem hotelu. Ponudbe na upravn. »Slovenskega Nar.« pod „sobarica 2772“.

Dobro izvežbana

KUHARICA

srednjih let išče mesta, najraje h kakemu gospodu. Pismene ponudbe na upravnštvo »Slovenskega Nar.« pod: „Izvežbana kuharica 2771“.

Proda se lepa, velika hiša

z 10 sobami, kopalnico, 2 kletmi, oddaljena 3 postaje od Ljubljane. Poleg hiše velik sadni vrt in hlev, vodovod v hiši in na vrtu. Sobe se lahko oddajo letoviščarjem v najem. Pismene ponudbe na upr. »Sl. N.« pod „J.D. 2777

Za mirnega in solidnega gospoda

se išče proti dobri plači čedno meblirana

mesečna SOBA

z električno razsvetljavo in posebnim vodom v bližini glavne pošte. — Prijazne ponudbe na upravnštvo »Slov. Naroda« pod „pošta 2766“.

Trgovski pomočnik

špecerijske stroke išče mesta bodisi na deželi, ali pa v mestu. — Pismene ponudbe na upravnštvo »Slov. Nar.« pod „pomočnik 2760“.

Dve izobraženi uradnici

s pravo želito premoniti službo. — Ponudbe na upravn. »Sloven. Naroda« pod „srca 20 2778“.

Knjigoveški vajenec

se sprejme takoj. Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. — 2782

Ženitna ponudba.

Izobražen, mlad gospod, velike, lepe postave, boljše, stalnega poklica, se želi v svrhu poroke seznaniti z inteligentno, dobrosrčno gospodično (blage in ob enem premožne vdove niso izključene). — Resne ponudbe sprejema upravništvo »Slov. Naroda« pod šifro „Pomlad 2453“. Ponudba mora vseovati popoln naslov, osebni opis in opis omike, fotografijo ter družinske in premoženjske razmere. — Na ponudbe brez navedenih podatkov se ne bo oziralo. — Za tajnost se najstrože jamči.

PRVA SLOVANSKA TOVARNA IGRALNIH KART

se priporoča vsem cenjenim trgovcem za nakup slovanskih igralnih kart.

Zahtevajte cenovnik in vzorce.

SLOVENC!, segajte pridno po domačem izdelku.

Naročila in dopisi na

komis. prodajo prve slovanske tovarne igralnih kart.

2764

Dam fino pšenično moko

za dobro blago za praznično in delavno obleko za ženske, moške in otroke. Tudi za novo obleko. — Pismene ponudbe sprejema upravništvo »Slov. Naroda« pod: „moka 2746“.

Nadomestilo MILA

za pranje perila, izborna peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoj t. j. 5 kg K 12.—, 1 zavoj z 10 kg K 23.— Preprodajalci določijo popust pri naročbi celega zaboja z 50 kg. Belo mineralno mlo za čiščenje rok in finjšega mila, 1 zavoj 32 kosov K 14.— Nadomestek za toaletno mlo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoj 32 kosov K 18.— Toaletno mlo s finim vonjem, roza barve, 1 zavoj 24 vel. kosov K 18.— Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste. Izvozn. podjetje M. Janker v Zagrebu št. 15. Petrinjska ulica 3., III., telefon 23-27. 2478

**1 ali 2 mladoletni :
deklici** se sprejmeta v
književno in I. Bonn.

Vaienec za krznarsko
obrt se sprejme takoj. Vse
drugo se izve v trgovini Wanek, Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta. 2405

**Išče se mesečna
MEBLOVANA SOBA**
za dva gospoda. Ponudbe pod „Sta-
nislav No. 97/2743“ na upr. „Sl. N.“

Zamenjam stanovanje
na Sv. Petra predmestju, obstoječe iz
sobe in kuhinje in drugih pritliklin
s stanovanjem z 2 sobama, kum-
bino in drugimi pritliklinami. Kdo
pove upravn. „Sloven. Narod.“ 2725

Išče se INVALID
kot ribič na Gorenjskem, ki je obem-
nem čevljar ali krojač. Stanovanje
prosto. Kje, pove upravn. „Sloven-
skega Naroda.“ 2749

**Popolnoma samostojno
upraviteljico za liste**
zmožno tudi strojepisja, išče Tiskovna
zadruga v Ljubljani, Sodna ul. 6

STANOVANJE
vsake velikosti za takoj ali 1. avgu-
sta t. l. išče solidna stranka brez
otrok po možnosti v sredini mesta. —
Ponudbe pod: „solidna 2704“ na
upravn. „Slovenskega Naroda.“

Štirinadstropna hiša
v Gradcu se prodaja. — Poizve se v
pisarni dr. Ivana Tavčarja v Ljub-
ljani, Sodna ulica 2. 2697

METLE
1 vrste, dvakrat, trikrat in štirikrat
vezane razpošilja trdka 2727
Jakob Vatovec, Trst.

Nemška jedilna sol
kamena sol v kosih, glavberjeva in
grenka sol, nadomestna konjska
krma, stavbni mavec (gips) od 100
kg naprej se točno oddaja tudi
na vagone 2451
Veletrgovina
Wurzingers Nachfolger, G. m. b. H.
Gradec. — Telefon interurban 03/8.

**DAMSKA+
MESEČNA PREVEZA**
zdravniško priporočena
Varuje pred prehlade-
njem, dobro vsesava,
pije, komoda in prakti-
čna, varčuje perilo, se
dobro pere ter ostane
vedno mehka. Komplet,
na garnitura K 12.—
18.—, na leta trpežna K 24.— 30.—
najfinejša pa K 36.— in K 42.—
Porto 95 vinarjev. V varstvo žensk
izmišljivi aparat 40.—, 45.— E. Po-
šiljatev diskretna. — Higijena, blaga
trgovina Sl. Potoky Dunaj, VI.
Stiegegasse 15. 1199

Modni atelje
za gospode in dame
S. POTOCNIK
Gradišče št. 7
se priporoča za izdelovanje let-
nih oblek za gospode, svilenih
oblek za dame, promenadnih
plaščev in kostimov po najno-
vejši modi, bluz ter vseh v to
stroko spadajočih ženskih in
moških del. Istotam se obračajo
in modernizirajo obleke, po-
vršniki, kostimi za gospode in
dame. — Cena od 60 K dalje.

Kupujem:
les za jame od 12 cm naprej
na mt
mehak okrogel les,
smrekovo lubje } lansko in le-
česlo } tošnje
kostanjev les } od 10 cm naprej
hrastov les }
Prosim ponudbe s skrajnimi ce-
nami, množino in navedbo roka
za oddajo 1745
Vinko Vabič, Zalec, 8
Spodnje štajersko.
Kupitno poslovanje. Takojšnje
plačilo proti duplikatom.

Vsaka dama naj čita
mojo velezanimivo navodilo o
modernem negovanju gradlj.
Iskušen svet pri vpadlosti in pomanj-
kanju bujnosti. — Pišite zaupno na
Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko
Schanzstrasse 2. odd. 41.

Prostovoljna prodaja posestev.
Prodaja se prostovoljno na lepem in zdravem mestu, 4 km. od Lju-
zinske ceste ležeče posestvo v velikosti 240 orlov. Od tega je
15 orlov nji, 5 orlov vrta in sadovna aka, 4 orla travni-
ka, 7 orlov vinograde, 130 orlov loze, drugo pašniki z novo
prizemno hišo in gospodarskimi poslopi. Cena 350.000 kron.
Blizja pojasnila daje Mijo Ribič oba tajnik v Netretiču pri Karlovcu.
Hrvaško. 1636

Srbska glasba
Priporočam sledeče srbske narodne napeve za
klavir:
Bajič — Album srbskih narodnih napeva K 7.—
Bajič — Album srbskih narodnih napeva
po Mokranjevcem rukovetima K 6.—
Bajič — Ljubavne pesme K 6.—
* * * Album 138 srb. narod. pesama K 8.—
Konjović Petar — VILIN VEO opera u 3 čina K 24.—
Konjović Petar — Legende op. 8 K 2.16
* * * Album 200 nar. pesama za gusle K 7.—
Naročila na naslov:
Gjorgje Gelap, Zagreb, Berislavićeva ul. 17.

Vučkovičeva !POZOR! Vučkovičeva
„Kubakava“ nadomestilo
„MILKA“
„MILKA-SOPULIN“ snežno beli lug
„MILKA“ Kristal vanilin-sladkor
„MILKA“ prašek za peko.
Pišava, pomek, paprika, cimet čisti gar., piment, klinčki,
janeš, kocke za juho in golaž, ruski caji, milo za brijanje,
toiletno milo, keksi in vsa druga kolonialna roba dobi se
edino po najnižjih dnevnih cenah pri solidni in znani trdki
GIORGJE VUCKOVIC
Prva zagrebška importna in eksportna agenturna
komisijonalna trgovina in tovarna „MILKA“ proizvo-
dov s skladiščem na debelo
ZAGREB, Nikolićeva 9.
Zahlevajte cenike! 1161 Doktor je zaloga!

**ZAVAROVANJE NA
VIII. VOJNO POSOJILLO**
C. KR. AVSTR. ZAKLAD ZA VDOVE IN SIROTE
ZAVAROVALNI ODELEK,
dež. poslovalnica v LJUBLJANI, Frančevo nabr. 1,
sprejema 2737
na temelju pogodbenega dogovora s c. kr. priv. življensko za-
varovalnico avstr. Feniks na Dunaju
zavarovanja na VIII. vojno posojilo
pod najugodnejšimi pogoji.
Tako zavarovanje olajša vsakomur zajetje VIII. vojnega posojila
z malimi delnimi vplačili v daljši ali krajši dobi. — Premije se
morejo plačati tudi z vojnim posojilom osme in prejšnjih izdanj.
Pojasnila dajejo naše okrajne poslovalnice v
Gornjem, Kamniku, Kočevju, Kranju, Krškem, Litiji,
Ljubljani (Frančevo nabrežje 1), Logatcu, Postojni,
Radovljici in Rudolfovem in naši pooblaščen
zastopniki.

Ne zametujte denarja!
Ne kvarite oblek z raznimi vojnimi barvami!
Nudim Vam edino zajamčeno dobro, trpežno in blago
neškodljivo barvo za obleke „Internacional“
iz najstarejše in največje tovarne za barve.
Na stotine priznanih pisem vsakem na razpolago.
Razpošiljam samo 1. vrste v sledečih barvah: črna,
modra, temnozelenka, rdeča, temnordeča, vijoličasta, siva,
rjava in rumena. Da se napravi temnomodra, se zmeša
polovico črne, polovico modre.
Na zahtevo slovensko navodilo.
100 zavojev po K 45.— za 100 zav.
500 zavojev po K 45.— za 100 zav.
1000 zavojev po K 45.— za 100 zav.
Poštne prosto pošilja 2743
Rudolf Cotič, Vrhnika.
Za vsakega trgovca velik zaslugek!

Srbečico, hraste, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. poslav. varovano „STABA-
FORM“-mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni
lonček K 230 veliki K 4.—, porcija za roabno K 11.—.
Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.
Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna „pri zlatem jelonu“,
Ljubljana, Marija trg.
Pozor na varstveno znamko „STABAFORM“ 880

SOLALI
najboljše cigaretni papirji
trgovina z cigaretnim papirjem, dobavlja z omejeno zavezo Gaybush-Galioja.

Lepota je sreča!
Po dolgoletnem raziskavanju na polju negovanja lepote se je končno
posrečilo, najti novo metodo, po kateri se vse nadležne kožne neči-
stosti kot pege, zaidci, mozolji, gube, no-na in obrazna rdečica te-
kom nekaj dni sigurno odstranijo na kar zadobi obraz, tudi pri sta-
rejših damah, mladostno sveže rožnato lice. Učinek je presenetljiv in
ta recept so sijajno priporočili sloveči zdravniki. Tisoči prostovoljnih
priznam! Vsakomur dajem protiretour-znamki popolnoma zastonj
pojasnila. Pišite takoj na: L. Decker, Dunaj 59, Predal 19,
oddelek 36. 119

Pri vseh vlogah je navesti nastopno
opravilno številko. Opravilna številka A 1514/16
25

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.
Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani so po prošnji dedičev Franca
Burgerja iz Sp. Šiške št. 136 na prodaj po javni dražbi sledeče nepremi-
čnine in premičnine in sicer:
a) premičnine, obstoječe iz raznega pohištva, ene zlate ure z verižico
v skupni vrednosti 370 K,
b) nepremičnine vl. št. 322 k. o. Spodnja Šiška, t. j. hiša št. 136 v
Spodnji Šiški (tovarna za stavbeno in pohištveno mizarstvo) z delavnico
in dvoriščem ter gospodarskim poslojem z vsemi tovarniškimi stroji in prit-
klinami vred, ter travnik par. št. 1712, za katero se je ustanovila iz-
ključna cena v znesku 100.000 K
Dražba se bo vršila dne 13. junija 1918 ob 9. uri dopoldne na
licu mesta v Spodnji Šiški št. 136.
Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo.
Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice
brez oziroma na prodajno ceno
Dražbene pogoje je mogoče v pogledati pri c. kr. notarju Antonu
Galleu v Ljubljani. 2640

Vojno posojilno zavarovanje
za VIII. davka prosto 5 1/2% državno posojilo.
omogoča vsakomur, da podpiše vojno posojilo z majhnimi denarnimi žrtvam
da vrhutega skrbi za svojo udobnost v starosti in da skrbi za svoje v slu-
čaju, da ga je doletela prežgodna smrt.
Za odplačilo vojnega posojila se lahko voli doba 10 do 20 let. —
Zavarovano vojno posojilo se izplača v slučaju doživljenjskega, ozi-
roma v slučaju prejšnje smrti.
Na primer: Oseba, ki je potem zavarovanja podpisala K 1000.— vojnega
posojila, na 15 letno odplačilo ima plačati letno K 43.—, polletno K 24.40,
četrtletno K 12.40 mesečno K 4.25. Ako je umrla po vplačilu dveh četrtletnih
obrokov v skupnem znesku K 24.80, se izplača zaostali ali v polici določeni
osebi takoj polno zavarovano vojno posojilo po K 1000.—
Do K 6000.— ni potreba zdravniške preiskave in znaša zavarovalnina po
K 1000.— :
za dobo 10 let letno 39.20 20.— 6.80 635.—
» » 12 » 63.— 32.10 16.30 5.55 600.—
» » 14 » 52.50 26.70 13.60 4.60 555.—
» » 15 » 48.— 24.40 12.40 4.25 535.—
» » 16 » 44.50 2.70 11.50 3.90 520.—
» » 18 » 39.50 20.10 10.25 3.50 500.—
» » 20 » 35.— 17.85 9.10 3.10 475.—
Vojna nevarnost je brez plačila doklade v polnem obsegu v zavarov-
nanju vsteta.
Odkup ali obremenitev police s posojilom vsak čas mogoč. — Kdor na
primer zavarovanje sklenjeno za K 1000.— na 12 let, za katero je plačal eno-
letno premijo K 63.—, po enem letu opusti ali s posojilom obremenil, dobi po
sedanjem stanju v gotovini izplačanih K 59.46. — Pri tem pa je skozi eno
leto za slučaj smrti zavarovan. 2716
Za zavarovanja nad K 5000.— naj se vpraša pri podpisnem zastopu.
Pojasnila daje in ponudbe sprejema
**Generalni zastop c. kr. priv. zavarovalne
družbe „Avstrijski Feniks“**
Ljubljana, Sodna ulica št. 1.

Denar — hrana — kruh!
Novost! Nepričakovana novost!
Mehlata-Moka
brez vsakih kart!
Moka (mela) znamka „MEHLATA“ je za pridodatek
k vsem vrstam pekarij, poticam, cvrtju, tortam itd.,
pa tudi neprecenljivo za juhe in navadni kruh, ker
potem lepo izgledajo, narastejo in imajo čudoredno
izdatost ter hranljivost. — Zdravniško priporočeno
sredstvo proti slabokrvnosti, slabim živcem, nervoz-
nosti in drugim različnim boleznim. Dobi se v kar-
tonih s 24 zavijki a 50 gr. za K 72.— proti pov-
zetju ali predplačilu pri Commission „Mehlata“
A. Postržin, Gradec,
Steyrergasse 60, II. Stock.
Tudi barve za prebarvanje vseh vrst oblačil so v
zalogi po zelo ugodni ceni. — Dobavljam tudi
sukanec (cvrta) pravi laneni, črni in beli. —
Dopisuje se v vseh jezikih.
Navodila so povsod priložena. 2637
Zaloga ne hode dolgo trajala, prosim za nujna naročila!

Išče se invalid
ali vojašine prost
kontorist, zmožen slovenski-
strojepisja. Pismene ponudbe na upr.
„Slov. Nar.“ pod „kontorist 2705“.

Blagajničarka
in prodajalka se takoj sprejmeta
za trgovino s papirjem in galanterijo.
Vstop takoj. — Ponudbe na upravni-
štvo „Slovenskega Naroda“ pod „Mar-
tina 3900/2710“.

SUHE GOBE (jurčke)
kakor tudi druge zaplemi ne podvr-
žene deželne in godne pridele (ma-
line, jagode, med it.) kupuje po naj-
višjih cenah M. RANT, Kranj. 2693

**Prodajalec ali
prodajalka**
za tukajšnje trgovino z galanterijskim,
drobim in norimberškim blagom se
išče za takoj. — Naslov v upravi
„Slovenskega Naroda.“ 2703

PRODAJALKA
išče službe v mestu ali na deželi. —
Izurnjena je v mešani stroki, večša slo-
venskega in nemškega jezika. Veselje
ima tudi v prostem času pomagati pri
hišnem opravlilu. Ponudbe na uprav.
„Sloven. Narod“ pod: „št. 2711“.

Zveplo za žveplanje
in surovo žveplo v kosih in zmletu,
98%, dobavlja v vsaki množini
ANTON K. HEIDER, GRADEC,
RAYDNASS 10. 2654

Prazne vreče
vsake vrste in suhe gobe kupuje
vedno in v vsaki množini ter plačuje
po najvišjih dnevnih cenah trgovska
firma J. Kušlan, Kranj, Gor. Isto-
tam se sprejme trgovski učencec.

Pipe,
ustnik za
cigare in
cigarete,
dozo, žep-
na oglo-
dala, kresilnike, napr-
stnike, gumba za čevlje
I. t. d. VII—1181
Rudolf Bodenmüller
Ljubljana,
— Stari trg št. 8. —

Ugodna prilika!
Posestvo, pripravno za vpokojece,
begunce, privatnike in ljubitelje ljub-
ljanskega polja, na idiličnem kraju,
oddaljeno 10 minut od južnega ko-
lodvora, obstoječe iz nove hiše z 11
stanovanji, lepo urejenih svinjskih
hlevov, sadnega vrta, velikega vrta za
zelenjad, rodovitnih okoli hiše ležečih
njiv, napeljanega vodovoda in dveh
cistern za skropljenje zelenjadi I. t. d.
se zaradi bolehnosti pod ugodnimi
pogoji takoj prodaja. — Poizve se v
trgovini Sv. Martina cesta št. 8. 2740

**Naši originalni
ročni drobilni mlini**
s predrobinikom, z regulacijo za fino
mletje in grobo drobljenje vsakega
sadeža z izmenljivimi specialno tre-
nimi stanovitnimi mlevnimi ploščami,
prekajajo vse druge izdelke.
Za vsak mlin se jamči.
Model I z zamašnjakom poprijemal-
cem, lijem in ročico, zmleje na uro
okoli 25 kg K 160.—
Model II s polžem (namesto poprije-
malca) lijem in ročico, zmleje na uro
okoli 20 kg K 120.—
Model III z ročnim zamašnjakom brez
polža, zmleje na uro okoli 15 kg K 95.—
Poštne prosto ako se pošlje denar
nanj (pri povzetju se zaračuna poš-
tnina) pošilja razpisovalnica km
tj. strojev 27
Gustav Tintner, Dunaj, III/1
Neulinggasse 26.
iščejo se zastopniki.